

наша свабода

№115(202) ВЫДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

**22 КАСТРЫЧНИКА
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК**

Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

**ПАДПІСКА
НА НАШУ СВАБОДУ!**

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапіках,
падпішыся на яе цяпер!
Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
адрэзку сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.

Наш падпісны індэкс –

63478

Ганчарык патрабуе 3 мільярды

Старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі (ФПБ) Уладзімір Ганчарык накіраваў прэм'ер-міністрам краіны Геннадзію Навіцкаму ліст, у якім ідзе размова аб запавычанасці прадпрыемстваў па членскіх прафсаюзных узносах.

Лідэр ФПБ інфармуе прэм'ера, што запавычанасць па ўзносах, утрыманыя з зарплатаў работнікаў па іх пісьмовых заявах, але не пералічаных на рахунок прафсаюзных арганізацый, перавысіла 3 мільярды рублёў. «Затрымка пералічэння ўзносаў на рахунок прафсаюзных арганізацый, — падкрэсліваецца ў лісце, — з'яўляецца парушэннем Генеральнага пагаднення, Працоўнага кодэкса і правоў працоўных».

Месяц таму кіраўніцтва найбуйнейшага беларускага прафсаюза — работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання — і міністэрства прамысловасці прапанавалі дырэктарам вядучых прадпрыемстваў галіны распрацаваць сумесна з прафсаюзамі графік пагашэння запавычанасці па пералічэнні прафсаюзных узносаў да 1 студзеня 2002 года. Што тычыцца бягучага пералічэння ўзносаў, то яго прапаноўвалася ажыццяўляць адначасова з выплатай зарплат у тэрміны, прадугледжаныя калектыўнымі дагаворамі. Маркуючы па ўсім, гэтая прапанова не была пачутая.

Наталія КУЛАГІНА

Рэпрэсіі супраць настаўніка

19 кастрычніка 2001 года суд Крупскага раёну разглядаў іск настаўніка Андрэя Аляхновіча да Крупскага РАНА па аднаўленьню на працы. Нагадаем, што Андрэй Аляхновіч быў звольнены з пасады сацыяльнага педагога СШ №1 г. Крупкі за актыўны ўдзел у агітацыйнай кампаніі.

Аляхновіч быў звольнены па арт.47.3 Працоўнага кодэкса — «за ўчынак, несумяшчальны са званнем настаўніка». Сам факт звальнення Аляхновіча сведчыць пра існаванне ў Беларусі «забароны на прафесію» для тых, хто не згодны з палітыкай Лукашэнка.

Адказчыкам па іску Аляхновіча выступаў Анатоль Зайцаў — загадчык раённага аддзела народнай адукацыі. Зайцаў быў вельмі ўсхваляваны, калі абаронца Аляхновіча Святлана Гарбаток паведаміла суду, што будзе праводзіцца гукзапіс. Адказчык спытаў: «Чым гэта абумоўлена?» Судзя Васіль Панкратэў падумаў, што «прадугледжана законам». Адказчык сцвярджаў, што Аляхновіч «выкарыстоўваў вучняў для дасягнення сваіх мэтай, уцягваў у антыдзяржаўную дзейнасць, выхоўваў нігілізм у адносінах да дзяржавы».

У ходзе судовых разбіральніцтва выявіліся нечаканыя акалічнасці. Так, Анатоль Зайцаў заявіў, што 2 лістапада 2000 года накіроўваў у КДБ ліст пра Аляхновіча, каб з ім «разабраліся». Гэты ліст А.Зайцаў нават зачытваў у судзе і прасіў



далучыць да матэрыялаў справы.

На судзе ў якасці сведкаў выступалі бацькі вучняў і калегі Аляхновіча, якія характарызавалі яго як высокага прафесіянала і выдатнага педагога. Валянціна Грудзінская сказала, што з Аляхновічам «дзецці сталі лепшымі, добрымі, здаровымі, з'явілася прага да ведаў — настаўнік

вучыў іх толькі добруму».

Судзя Васіль Панкратэў прыпыніў разгляд справы да таго часу, пакуль будучы атрыманы адказы з пракуратуры і Мінскага абласнога суда, куды Андрэй Аляхновіч падаваў скаргі аб адмене адміністрацыйнага спагнання.

ПЦ «Вясна»

Конституционный пакт СГБР

Новые молоты и рубенитроны в обстановке секретности готовят новый передель европейской границы и двух Конституций — Беларуси и России. Белорусы должны быть готовыми к двум новым референдумам.

Во вторник в Минске председатель комитета Государственной думы России по делам СНГ Борис Пастухов не постеснялся выставить за двери журналистов, официально аккредитованных на заседании экспертно-аналитического совета по подготовке Конституционного акта Союзного государства Беларуси и России. Этот акт действительно содержит слишком много интересного.

Проект Конституционного акта, представленный на заседание совета одним из его разработчиков Алексеем Автономовым — заведующим сектором сравнительного права Института государства и права Российской Академии наук, — фактически предусматривает автономизацию пока еще независимых и суверенных Беларуси и России.

Вслед за Конституционным актом — Союзная Конституция и единая валюта

Хотя одна из первых статей проекта декларирует, что обе страны «являются равноправными субъектами Союзного государства, каждый из которых сохраняет свой конституционный строй», к тексту этого проекта предлагается перечень поправок к Конституциям Беларуси и России. Но даже в той же 4-й статье есть примечательная формулировка: «Вне пределов полномочий, добровольно делегированных Союзному государству, каждый субъект Союзного государства сохраняет суверенитет, независимость, территориальную целостность и самостоятельность решает вопросы о своем государственном устройстве, Конституции, государственном флаге, государственном гербе и других государственных символах».

Окончание на стр.3

Польский орел поворачивается на Восток

Апологеты панславизма всегда были склонны считать поляков предателями. Даже в польском гербе они усматривали доказательство этому — мол, голова орла устремлена на Запад. Не испытывался недостаток в недоброжелателях и по поводу роли Польши в католической экспансии на Восток. Много и других ссылок на богатую историю Европы приводилось. В том числе и в польско-российских отношениях. Но, как отмечают многие, наступает новый период.

Так, экс-премьер Юзеф Олексюс думает, что политико-исторические факты уже осмыслены и перестали играть особую роль в формировании текущей политики. Он также надеется, что исторические обиды и воспоминания, имевшие влияние на нынешние польско-российские отношения, остались позади. Свидетельством этому служит недавний визит президента Квасьневского в Москву и ожидаемый в январе будущего года визит Путина в Варшаву. Очевидно, что акти-

визация польско-российских отношений вызвана и тем, что у Польши евроатлантическая линия стабилизировалась, цели достигнуты, кроме членства в Евросоюзе. Но переговорный процесс с Брюсселем носит поступательный характер и прием Польши в ЕС — лишь вопрос ближайшего будущего.

После парламентских выборов в правящих кругах Польши еще отчетливее стали говорить о сегодняшней стратегической цели — установлении дружеских отношений с Востоком. И главное с Россией. Фундаментом будут служить экономические интересы обеих сторон. Бурно развивающаяся польская экономика нуждается в восточном рынке. Со странами Балтии за последние годы был достигнут нормальный уровень, а Украина фактически стала стратегическим партнером Польши в регионе. На фоне нынешней активизации отношений с Москвой некоторые наблюдатели стали вновь обращать внимание на отсутствие нормальных отношений Варшавы с Минском.

Окончание на стр.3

Бюро няшчасных выпадкаў

На базе Галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінгарвыканкама будзе створанае бюро няшчасных выпадкаў па Мінску і Мінскай вобласці. Такое рашэнне прыняла міжведамасная камісія па барацьбе са злачыннасцю, карупцыяй і наркаманіяй пры Савеце бяспекі Беларусі, паведаміў на прэсканферэнцыі 18 кастрычніка начальнік Галоўнага ўпраўлення крымінальнага вышуку МУС палкоўнік міліцыі Валянцін Патаповіч.

Паводле яго словаў, падраздзяленні МУС — следчыя, крымінальнага вышуку, Дзяржаўтайнспекцыі і іншыя, а таксама міністэрства па надзвычайных сітуацыях, міністэрства аховы здароўя будуць аператыўна накіроўваць у бюро інфармацыю аб няшчасных выпадках на тэрыторыі сталіцы і вобласці, надзвычайных здарэннях, ДТЗ, пацярпелых у іх. Такім чынам, на думку В.Патаповіча, удацца не толькі аблегчыць грамадзянам пошук іх нечакана знікшых сваякоў, сяброў і г.д., але зняць частку нагрузкі з органаў унутраных спраў, куды людзі зараз звяртаюцца з падобнымі запытамі.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Доктор для академиков



Назначение бывшего главы президентской администрации Михаила Ясниковича новым президентом Национальной академии наук стало поистине сенсационной новостью конца минувшей недели. Бывший жилищно-коммунальный деятель с докторской «корочкой» в кармане занял кресло, которое раньше было доступно лишь избранным академиком. В этом акте нигилизма по отношению ко всей белорусской науке сквозит неприкрытое презрение ко всем «слишком умным яйцеголовам» — мол, если вы такие умные, то почему строим не ходите? Может, хоть теперь научатся.

Товарищ Сталин, Вы большой ученый...

В минувшую среду Александр Лукашенко подписал декрет №25 «О повышении роли науки и реформировании Национальной Академии Наук Беларуси». Этим документом руководитель государства дал себе право самовольно назначать и отправлять в отставку президента НАН, а также утверждать ее президиум. Причем, если президиум он должен утверждать «из числа ученых», то насчет президента академии наук такой оговорки не было. И не зря.

Не успели академики и члены-корреспонденты прореагировать на новый декрет, как А.Лукашенко уже подобрал им нового начальника. Михаил Ясникович, как гордо указывает его биографическая справка, является в свой 51 год аж доктором экономических наук, и к тому же кавалером орденов «Знак почета», Отечества III степени и Почетной грамоты Совета министров.

Окончание на стр.3

Кантрабанда абразоў не спыняецца

Пажэнікі Брэскай пагранічнай групы прадухілілі вываз з Беларусі чарговай партыі абразоў. 18 кастрычніка пры дагледзе і ў пункце пропуску «Брэст-Цэнтральны» пасажырскага цягніка «Масква — Варшава» ў непрапуючым тамбуры аднаго з вагонаў былі знойдзеныя дзевяць абразоў і адзін крыж, ацэненыя на 2 мільёны рублёў.

Музычная восень

З 16 па 30 лістапада ў нашай краіне ўжо 28-ы раз пройдзе Міжнародны фестываль мастацтваў «Беларуская музычная восень». Удзел у фестывалі возьмуць лепшыя беларускія калектывы (акадэмічныя, фальклорныя і эстрадныя) і музыкі з Расіі, Польшчы, Нямеччыны, Англіі, Японіі і шэрагу іншых краін.

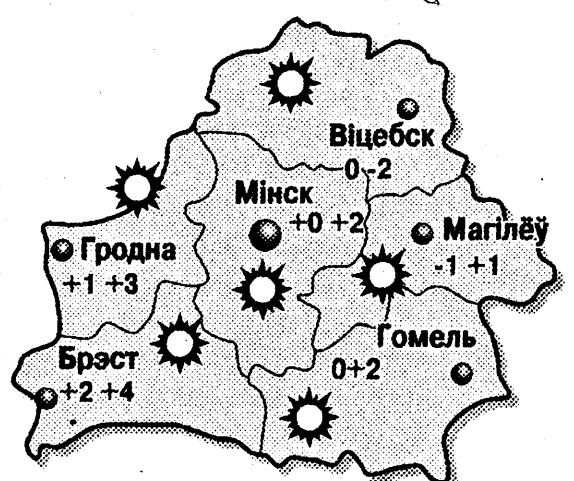
«Новая Гута» абновіцца

Да 25 снежня мусіць завершыцца рэканструкцыя беларуска-ўкраінскага памежнага пераходу «Новая Гута». У выніку яго прапускная здольнасць павялічыцца ў 3 разы.

Тэлефонны юбіляр

У Гродне днямі з'явіўся стотысячны абанент тэлефоннай сувязі ў горадзе. Зараз у гэтым абласным цэнтры ў чарзе стаць болей чатырох тысяч чалавек.

НАДВОР'Е



Крыніца: www.gismeteo.ru

**Курс наяўнага долара
на «чорным рынку»
1505**



Дарога да знясілення

Пра ўтоеныя раней факты вымушанай шпіталізацыі 4 дарожных будаўнікоў з дыягназам «знясіленне мышачнай тканкі» даведліся журналісты падчас афіцыйнай урачыстасці і царкоўнага асвячэння новай шашы ў Столінскім раёне паміж вёскамі Беражное і Рубель. Начальнік Брэсцкага аблдарбуда П.Скарабагачка назваў напярпелых героямі, бо пасля рэабілітацыі на бальнічных леках і харчах яны зноў напярпіліся на катаржную працу.

Не соладка было і іншым да-

рожнікам. 3-за таго, што яшчэ ў мінулым годзе А.Лукашэнка паабяцаў палешукам збудаванне новага наплаўнага моста праз Гарынь і прамой дарогі да Століна ў 5 кіламетраў, бюджэту вобласці давялося накіраваць сюды 2,2 мільярда рублёў, альбо 17% усяго гадавога дарожнага фонду. «Жывыя» грошы асвойвалі 235 чалавек з 8 падрадных арганізацыяў. Гэта была адзіная для іх магчымасць зарабіць, працуючы без выхадных і круглыя суткі.

Надзея СВАТЛІЧНАЯ

ФІНАНСЫ

Бюджэт не можа без гарэлкі

З пачатку года бюджэт Гомельскай вобласці недаатрымаў 57,2 млрд. рублёў. Пра гэта паведаміў намеснік начальніка абласнога фінансавога ўпраўлення Васіль Козыраў, дакладваючы 18 кастрычніка на паседжанні Гомельскага аблвыканкама аб выкананні бюджэту за 9 месяцаў года.

Ён сказаў, што ў бюджэт паступіла 312,8 млрд. рублёў, што на 0,8% ніжэй за планавы паказчык. Адстаюць ад заплаванага паступлення па падатку на прыбытак,

падатку на дабаўлены кошт, акцызах, ліцэнзійных і мясцовых мэтавых зборах.

Так, з-за зніжэння тэмпаў росту прамысловай вытворчасці і рэнтабельнасці прадукцыі вобласць недаатрымала 15 млрд. рублёў падатку на прыбытак, 3,2 млрд. падатку на дабаўлены кошт і 3 млрд. мэтавых збораў. Зніжэнне вытворчасці гарэлкі і вінных напояў абцяжарыла для бюджэту стратамі 13,7 млрд. рублёў акцызаў.

Ірына ШАНЦАВА

Менчуки

за прыватны сектар

71% мінчан лічаць, што развіццё прыватнага сектара прывяло да паляпшэння гандлёвага абслугоўвання. Такія звесткі зандажу грамадскай думкі, праведзенага 2-10 кастрычніка гэтага года супрацоўнікамі Мінскага НДІ сацыяльна-эканамічных і палітычных праблемаў. 5% з 775 апытаных жыхароў беларускай сталіцы прытрымліваюцца супрацьлеглага меркавання.

Леанід ІГНАЦЬЕЎ

Сезон вымушаных водпускаяў

Не па ўласным жаданні, а па загадзе начальства больш як 6.000 сельскіх працаўнікоў на Брэсцчыне, у тым ліку спецыялісты сярэдняга і вышэйшага звянаў, будуць адпраўленыя з другой дэкады лістапада ў адпачынак без аплаты. Аб выкарыстанні гэтай рэкамендаванай камітэтам аблсельгасхарчу «нормы» эканоміі ў міжсезонне ўжо заявілі кіраўнікі 310 калгасаў і саўгасаў рэгіёна.

Пакуль цяжка прагназаваць, якія калектывныя настроі аўтоадаюць у асяроддзі вымушана адлучаных ад працы людзей. Пакуль жа відавочна толькі, што іх увод-

зяць у зман. 40 ці нават 60 тысяч рублёў сярэднемесячнага заробку на аднаго працуючага — гэта не тыя грошы, на якіх можна выратаваць фінансавы становішча калгасаў. Іншая справа, што, маючы зараз агульную запасычанасць за ўжо выкананую працу на палях і фермах у памеры больш як 3 мільярды рублёў, улада страхуецца ад вострых сацыяльных канфліктаў. У так званую рэзервацыю вольных адпускнікоў можа быць выкінуты кожны з «падбукторшчыкаў» да справядлівай аплаты працы і сацыяльных гарантыяў.

Галіна БАРАВАЯ

ГРОШЫ

Магілёўская эканоміка буксеу

Магілёўская эканоміка можа не выйсці на аб'ёмныя паказчыкі вытворчасці прадукцыі, прадугледжаныя прагнозам сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2001 год.

Паводле звестак за 9 месяцаў, у абласным цэнтры выканання толькі тры з дзесяці асноўных параметраў прагнозу: аб'ём знешне-неэканамічнай дзейнасці, тавараабарот, экспарт. Выкананне астатніх паказчыкаў вельмі праблематычнае. Па словах першага на-

месніка старшыні гарвыканкама Віктара Дзюбайлава, найбуйнейшае вытворчае аб'яднанне Магілёва і вобласці «Хімвалакно» па ўзроўні вытворчасці пакуль не дасягнула і леташняга ўзроўню. Падобная сітуацыя складваецца і на іншых буйных прадпрыемствах: металургічным заводзе, «Магнатэкс», хімкамбінаце «Зара». Сума крэдыторскай запасычанасці магілёўскіх прамыслоўцаў перавышае 140 мільярдаў рублёў, палова з гэтай сумы запасыча-

насьць пратэрмінаваная. Сума даўгоў па разліках за электраэнергію перавышае велічыню месячнага спажывання. Запасы гатовай прадукцыі павялічыліся з пачатку года больш чым на 20 працэнтаў.

Паводле звестак на пачатку кастрычніка, на 34 прадпрыемствах абласнога цэнтры не была своєчасова выплачана зарплата, што з'яўляецца найгоршым паказчыкам з пачатку бягучага года.

Канстанцін УВАРАЎ

ЛЮСТРАФАКТ



● Тактыка-спецыяльныя вучэнні падраздзяленняў хімічнай абароны памежных войскаў Беларусі ў Чарнобыльскай зоне

Шалёная рысь у Камянцы

У Брэсцкай вобласці зарэгістраваны першы выпадак захворвання на шаленства рысы. Як стала вядома БелаПАН, хворая жывёла з'явілася ў Камянцы. Рысь

Чарговы сольны акустычны канцэрт цыпер ужо культавай каманды NRM адбудзецца 5 лістапада ў ДК МТЗ (ст. м. Трактарны завод). Кошт квіткі ад 3.000 да 10.000. Таму, хто набудзе квіток за дзесяць тысяч рублёў, будзе прэзентаваная майка з сімвалай NRM.

разгульвала па горадзе і заходзіла ў двары. Жывёла была забітая, а яе галава адпраўленая ў лабараторыю. Падарэзні пацвердзіліся — рысь хварэла на шаленства. Аднак захворванне праходзіла ў прыгнечанай, а не вострай форме. Таму рысь паводзіла сябе спакойна і не кідалася на людзей.

Усяго ў рэспубліцы налічваецца каля паўсотні асобінаў гэтых жывёлаў, якія вядуць утоены лад жыцця і практычна не паказваюцца на вочы людзям.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

ЗДAROУЕ

Набліжаецца грып

Беларускія ўрачы рыхтуюцца сустрэць чарговую эпідэмію грыпу і іншых прастудных захворванняў. А яна, па прагнозах, будзе такой самай, як і папярэдняй. То бок сярэдняй.

У 2000 годзе ў Беларусі было зафіксавана 2 мільёны 146 тысяч выпадкаў захворванняў на грып і востры рэспіраторна-вірусны інфекцыі (ВРВІ), сёлета пакуль — 1 мільён 980 тысяч (са студзеня па верасень). У Мінску — адпаведна 526 тысяч і 483 тысячы выпадкаў. Што

толькі тычыцца грыпаванняў, то летась у нашай краіне ўрачы паставілі такі дыягназ 424 тысяч разоў, у 2001 годзе — 270 тысяч разоў. У сталіцы — 105 і 50 тысяч.

Але ў выніку сёлёння статыстыка захворванняў на грып і востры рэспіраторна-вірусны інфекцыі пакрысе зраўняецца з мінулагаднімі лічбамі. Бо грыпава-прастудны пік яшчэ наперадзе, ён прыпадае звычайна на снежань і трохі студзеня.

Кірэў МАНУЙЛА

РЭЗАНАНС

Пільныя грамадзяне

сып — адходы ад перфастужкі, аднак хто іх распыпаў, устанавіць не ўдалося.

Другі раз, 18 кастрычніка, за дапамогай у міліцыю звярнулася жыхарка горада Камянца. Яна запозырыла, што ў атрыманы ёю канверце знаходзіцца парашок з бацыламі. Па выкліку прыехалі прадстаўнікі міністэрства па надзвычайных сітуацыях, опергрупа РАУС, прадстаўнікі мясцовага цэнтры гігіены і эпідэміялогіі. Канверт быў прасвеча-

ны, начальнік Камянецкага РАУС асабіста яго адкрыў — там былі выразкі з часопісаў.

Як патлумачылі БелаПАН ва ўпраўленні міністэрства па надзвычайных сітуацыях, чакаецца, што падобныя «жарты», як у свой час званкі аб мініраванні, будуць рэгістравацца ўсё часцей, і паліклі людзі напужаныя тым, што адбываецца ў свеце, яны звяртаюць увагу на любыя падазроныя прадметы.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

АБ'ЕКТЫЎНА ПРА РЭАЛЬНАЕ

RR

РАДЫЕ РАЦЫЯ

НА СЯРЭДНІХ ХВАЛЯХ
1080 кГц (490 м) 22:00-24:00
612 кГц (490 м) 07:00-11:00

НА КАРТОКІХ ХВАЛЯХ
6035 кГц (49 м) 07:00-09:00
6180 кГц (49 м) 13:00-15:00
6010 кГц (49 м) 21:00-23:00

WWW.RACYJA.PL

220102, Менск, а/с 144

ПОМНИК

Мінск чакае Міцкевіча

Помнік Адаму Міцкевічу мусіў быць узведзены ў беларускай сталіцы яшчэ тры гады таму — у 1998 годзе, калі адзначаліся 200-я ўгодкі з дня народзінаў паэта. Калі стала зразумелым, што да гэтай даты міцкевічавай постаці ў бронзе ў Мінску не з'явіцца, то гэтую падзею перанеслі на канец 2001 года. Але і сёлета менчукі помніка Адаму Міцкевічу так і не пабачаць.

І зараз невядома, калі пабачаць, што няма грошай, і не могуць назваць нават прыблізнай даты помнікавага ўшанавання вялікага паэта-ліцвіна, аўтара вядомага «Пана Тадэвуша». Праект помніка даўно зацверджаны адмысловай мастацкай радай пры мінулым і ўзгоднены з Мінгарвыканкамам. Зараз стан помніка — мяккі матэрыял: на адліўку грошы не знаходзіцца. А па задуме скульптараў Аляксандра Фінскага і Андрэя Заспіскага ён павінен уяўляць сабой бронзавага Міцкевіча, які здумле-

на сядзіць на лаўцы. Усталяваць яго вырашана ў цэнтры Мінска — у скверы на перакрыжжы вуліцаў Гарадскога вала і Нямігі.

Але калі тое будзе... Няма ў Мінску і вуліцы Міцкевіча. Аб'ява-каваць і цяганіна ў гісторыі са з'яўленнем у Мінску помніка Адаму Міцкевічу прыкра абцяжарваецца для беларускіх уладаў яшчэ і тым фактам, што калісьці яны адмовіліся браць помнік паэту ў падарунак ад Саюза палякаў. Маўляў, ганебна тое нека, што мы самі не можам...

Тым часам у сталіцы цягам апошніх некалькіх гадоў былі пастаўленыя помнікі, што праўда, выбітным паэтам — расійскаму Аляксандру Пушкіну (падарунак маскоўскага мэра Лужкова) і ўкраінскаму Тарасу Шаўчэнку, але маючым мізэрнае і завочнае дачыненне да нашай краіны, якое не параўнаць з тым, чым ёсць для Беларусі хай сабе і польскамоўны паэт Адам Міцкевіч.

Кірыла ПАЗЫНЯК

Польский орел поворачивается на Восток

Окончание, начало на стр.1

На протяжении пяти последних лет контакты между соседями на должном уровне оказались замороженными. Понятно, что, будучи членом евроатлантического сообщества, Польша оказалась вовлечена в ту изоляцию, в которую, в силу своей политики, вогнала себя Беларусь. Пожалуй, лишь двусторонний обмен в культурной сфере можно назвать удовлетворительным.

И вот, казалось бы, когда стратегический союзник Беларуси оказался в дружественной атмосфере с Польшей, в пору и самому Минску проявить какую-то реакцию. Однако, на фоне многочисленных комментариев политиков и других по поводу прошедшей встречи в Кремле польского и российского президентов практически отсутствуют тактовые со стороны официальных лиц и СМИ Беларуси. Словно нет координации и согласованности внешней политики двух субъектов так называемого союзного государства, которые закреплены в ратифицированных соответствующих документах. Такое впечатление, что в руководстве Беларуси факту такого сближения Москвы и Варшавы просто не обрадовались. Вполне возможно, что этому способствовали некоторые заявления, сделанные польскими политиками. Так, Юзеф Олекс, который был избран депутатом Сейма и, надо полагать, станет играть там видную роль, отметил: безусловно, отношения с Беларусью должны улучшаться, должно происходить сближение. Однако, заявил Олекс, единственным препятствием остается политика и личность президента Лукашенко. Следует напомнить, что Олекс принадлежит не к правому, а к левому политическому спектру польских политиков.

Определенный оптимизм у официального Минска возник, например, по поводу назначения Влодимиша Тимошевича министром иностранных дел Польши. В свое время он избирался депутатом Сейма от Белостока, где проживают этнические белорусы. Мол, с Тимошевичем лично знакомы некоторые высокопоставленные чиновники в Минске и его политические взгляды считаются умеренными. В том числе и в отношении нынешнего белорусского режима.

Однако и новый глава польского МИД вынужден был отметить, что нормализация двусторонних отношений с Беларусью будет процессом весьма трудным. Оба в прошлом премьеры, Олекс и Тимошевич едины в том, что улучшение польско-белорусских отношений

будет во многом зависеть от внутренней политики в самой Беларуси. Понятно, что имеются в виду и права человека, и экономические реформы, и демократизация. Насколько в Беларуси проявляется демократизация, можно судить и на свежем примере реформирования Национальной академии наук Беларуси. Видимо, соседям из-за Буга такие новшества и в дурном сне не могли присниться.

Но при всей приверженности поляков к свободе и демократии, в последние годы появились обстоятельства, заставляющие проявлять их жесткий прагматизм. Для Польши имеет большое значение и выгоду прокладка по ее территории газопровода Ямал-Европа. Предыдущее правительство при помощи разных предлогов старалось сопротивляться введению в строй белорусского участка, в обход Украины, российского газопровода. Очевидно, что это выгодно Минску и невыгодно Киеву, который может лишиться монополии на транзит российского газа в Европу.

Любопытно, но при разговорах о прокладке новой ветки газопровода по белорусской территории как-то перестали вспоминать саму Беларусь с ее президентом. Ощущение отсутствия одного из субъектов торга придает и суждения некоторых чиновников в Варшаве, которые считают, что как в Москве скажут, так в Минске и вести себя будут.

Речь идет о возможности дружбы с Москвой через минскую «голову». При этом как-то не учитывается, что эта самая «голова» уже пять лет успешно дурит головы европейцам. Что изменилось со времени Стамбульского саммита ОБСЕ, где были взяты конкретные обязательства и розданы обещания? Так что малопонятный оптимизм — что в Минске, что в других столицах — по поводу скорых обменов визитами глав МИД и правительств Польши и Беларуси, вряд ли обоснован. Уж слишком подмочена репутация. Другое дело, что вполне возможно ускорение в нормализации отношений с Польшей станет придавать Беларуси ее российский союзник. Но, по некоторым данным, в последнее время в руководстве Беларуси все чаще стали проявляться настроения подвергнуть ревизии некоторые подписанные документы о Союзе с российским орлом. И тогда может стать очевидным, что, в силу своих разных весовых категорий, не могут Беларусь и Россия иметь, как это еще недавно декларировалось, общую внешнюю политику. Вопрос, в чем белорусская будет отличаться от российской политики в отношении Польши?

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Конституционный пакт СГБР

Окончание, начало на стр.1

Проект Конституционного акта обещает еще и принятие впоследствии Конституции Союзного государства. Очевидно, лишь до принятия этой союзной Конституции «субъекты Союзного государства сохраняют свое членство в ООН и других международных организациях».

11-я статья КА обещает единое экономическое пространство: «Запрещено создавать какие бы то ни было внутренние таможенные границы, препятствовать иным образом свободному перемещению по территории Союзного государства капиталов, товаров, услуг и рабочей силы».



Мінгарвыканкам даў дазвол на правядзенне 28 кастрычніка шэця ў Курапаты, прысвечанага дню памяці продкаў «Дзяды». Збор удзельнікаў акцыі прайдзе з 11.30 да 12.30 у скверы на бульвары Талбухіна (станцыя метро «Парк Чалюскаінцаў»). Шэсце пачнецца ў 12.30 і прайдзе па праезнай частцы праспекта Францыска Скарыны, вуліцах Каліноўскага, Сядых, Карбышава, Гамарніка, Мірашнічэнка да Мінскай калёндарнай аўтамабільнай дарогі. Мемарыяльны мітынг у Курапатах прайдзе з 15.00 да 17.00 гадзінаў.

12-я статья декларирует единую денежную единицу (валюту) Союзного государства и подчеркивает: «Денежная эмиссия осуществляется исключительно единым эмиссионным центром. Введение и эмиссия другой валюты в Союзном государстве не допускается».

13-я статья объявляет государственными языками СГБР языки его субъектов, но добавляет: «Делопроизводство в органах Союзного государства ведется на русском языке».

Статья о предметах ведения Союзного государства наиболее интересна. «К исключительному ведению Союзного государства относятся:

- создание единого экономического пространства и правовых основ общего рынка, обеспечивающего свободное перемещение товаров, услуг, капиталов, рабочей силы (...)

- единая денежно-кредитная, валютная, налоговая и ценовая политика;

- а также: «– оборонная политика и военное строительство Союзного государства;

- пограничная политика Союзного государства».

К совместному ведению СГБР и его субъектов разработчики отнесли принятие в состав Союзного государства других государств, зубодробительную фразу «координация и взаимодействие в сфере решений политической, связанные с осуществлением настоящего Договора» а также почему-то «совместную оборонную политику, координацию деятельности в области военного строительства, развитие вооруженных сил субъектов Союзного государства».

Чем отличается исключительно союзная оборонная политика от совместной оборонной, разработчики не поясняют. Видимо, по той причине, что к совместному ведению СГБР отнесено и «создание равных условий сохранения и развития этнической, культурной и языковой самобытности народов».

Внутренние органы Союзного государства

Высшим органом СГБР будет Высший Государственный Совет (ВГС). ВГС СГБР будет состоять из глав государств, глав правительств, спикеров палат парламентов субъектов СГБР, но в заседаниях ВГС будут еще участвовать 4 председателя – Совета министров, двух палат парламента и Суда СГБР.

ВГС СГБР будет назначать по согласованию с союзным парламентом председателя Совмина СГБР и издавать декреты, постановления и директивы. Председателем ВГС «является один из глав субъектов Союзного государства». ПВГС СГБР «ведет международные переговоры и подписывает от имени Союзного государства международные договоры, представляет Союзное государство в отношениях с иностранными государствами и международными организациями».

Как шутят в Минске, теперь Александр Лукашенко, которого президент США публично обвинял воров, укравшим выборы, и которого Евросоюз не признает демократически избранным президентом, сможет наконец подписать с тем же Бушем какой-нибудь новый договор по ПРО и провести переговоры в Брюсселе. Ведь с самого начала главный пост в российско-белорусском сообществе-союзе-СГ занимает именно Лукашенко.

Союзный же парламент будет состоять из двух палат – ПСП СГБР (Палата Союза) и ППП СГБР (Палата представителей). В ПСП будет по 36 членов от национальных парламентов России и Беларуси, а в ППП – 75 депутатов от России и 28 от Беларуси, избираемых напрямую. При этом «постановления принимаются большинством голосов от общего числа депутатов Палаты представителей», то есть голоса белорусских членов ППП СГБР можно вовсе не считать.

Редактируя Конституцию

Весь этот акт будет вынесен на референдумы в России и Беларуси. Ст. 79 российской и первая статья белорусской Конституции должна будет гласить: «Объединенная в Союзное государство Российская Федерация (Республика Беларусь) как суверенное государство обладает на своей территории всей полнотой власти и самостоятельностью в решении вопросов государственной жизни, за исключением тех полномочий, которые она добровольно передала государственным органам Союзного государства в соответствии с Конституционным Актом и Договором о создании Союзного государства».

Пока же статья 1 Конституции Беларуси звучит так: «Республика Беларусь — унитарное демократическое социальное правовое государство. Республика Беларусь обладает верховенством и полнотой власти на своей территории, самостоятельно осуществляет внутреннюю и внешнюю политику. Республика Беларусь защищает свою независимость и территориальную целостность, конституционный строй, обеспечивает законность и правопорядок». Как говорится, почувствуйте разницу.

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.info)

Доктор для академиков

Окончание, начало на стр.1

Докторская диссертация М.Мясникова была защищена в 1998 году, когда докторант уже занимал должность главы администрации А.Лукашенко. Однако даже не принимая этот факт во внимание, можно сказать, что поход в главные ученые страны Михаил Владимирович осуществил, как бы сказать... преждевременно. Ибо от доктора до академика ему расти и расти.

Небезинтересно проследить путь Михаила Владимировича Мясникова до академического Олимпа. Родился в 1950 году в деревне Новый Снов Несвижского района Минской области. Белорус. В 1972 г. закончил Брестский инженерно-строительный институт. По специальности инженер-технолог. В 1989 году закончил Минскую Высшую партийную школу. Трудовую деятельность начал в 1972 г. в качестве инженера техотдела института «Минскпроект». В 1972-1973 гг. служил в армии. С 1973 по 1974 гг. — инженер водопроводной станции «Дражня» управления «Водоканал», начальник производственно-технического отдела Дирекции строящихся объектов водоснабжения. С 1974 по 1977 гг. — главный инженер Дирекции строящихся объектов водоснабжения, главный инженер Дирекции по строительству сооружений водного хозяйства производственного объединения «Минскводоканал». В 1977-1979 гг. — главный

инженер управления предприятий коммунального обслуживания Минского горисполкома. С 1979 по 1983 гг. — начальник управления предприятий коммунального обслуживания Минского горисполкома. В 1983-1985 гг. — председатель исполкома Советского районного Совета народных депутатов, заместитель председателя исполкома Минского городского Совета народных депутатов. В 1985-1986 гг. — секретарь Минского горкома КПБ. С 1986 по 1990 год — министр жилищно-коммунального хозяйства БССР. С 1990 по 1991 год — заместитель председателя Совета министров БССР, председатель Госкомитета БССР по экономике и планированию. В 1991-1994 гг. — первый заместитель председателя Совета министров Республики Беларусь, с 1994 по 1995 гг. — заместитель премьер-министра. С 1995 по 2001 год работал в качестве главы администрации президента Республики Беларусь.

Как видим, партийно-хозяйственное прошлое наделило М.Мясникова богатым жизненным опытом, который, кстати, позволил ему очень быстро в 1994 году «перекраситься» — бывший глава предвыборного штаба Вячеслава Кебича почти играючи перешел в администрацию его основного конкурента.

Как известно, после «переизбрания» А.Лукашенко в сентябре на президентский пост, тот перекинул М.Мясникова на должность «помощника по особым по-

ручениям». Первым же поручением оказалась реформа Академии наук.

Известно, что в последнее время А.Лукашенко отдает предпочтение в кадровой политике выходцам из Могилевщины, а особенно — из Шкловского района. Но, видимо, ни одной надежной академической кандидатуры не нашлось — не уродила Шкловщина академиков, все больше партийные работники попадают.

Интересно, что возможной причиной «изгнания из рая» главы лукашенковской администрации называлось его желание самому баллотироваться в президенты Беларуси. Как будто, до последнего собиравшийся, а потом вдруг, забывшись, выставил вместо себя Михаила Маринича. Если это действительно так, то у А.Лукашенко, оказывается, весьма своеобразное чувство юмора. Мол, хотел стать президентом — пожалуйста! Ты президент — и я президент.

Академиков под команду!

Советской власти приходилось считаться с учеными. Специалистов в науках, помогающих ковать ядерный щит СССР, не трогали — их щедро финансировали, давали звания, премии, квартиры... Стать академиком считалось почетно и выгодно. В борьбе за высокое научное звание (и прилагавшиеся к нему социальные статус, квартиру и дачу) выкристаллизовыв-

ался боевой характер советских академиков. Одной из привилегий советских ученых было пусть номинальное, но самоуправление. В частности, глава Союзной Академии наук, как и главы республиканских академий, избирались.

В постсоветский период ситуация с финансированием изменилась довольно сильно — не будучи ядерной «сверхдержавой», Беларусь не может себе позволить безграничные финансовые вливания. Однако сражения за академические мантию и шапочку сейчас ведутся с не меньшим упорством.

Статья 13 Закона «О Национальной академии наук Беларуси», принятый в 1998 году и подписанный тем же А.Лукашенко, устанавливает, что президент НАН избирается Общим собранием академии тайным голосованием из числа академиков на срок не более 5 лет. Общее собрание, согласно статье 11 Закона, является высшим органом научного самоуправления НАН РБ. Его членами являются академики и члены-корреспонденты академии.

Президиум академии, согласно Закону, также избирается Общим собранием. В него входят президент, вице-президент, главный ученый секретарь, академики-секретари отделений и некоторые другие ученые.

Теперь же А.Лукашенко отнял у Национальной академии наук

право на любое самоуправление. Ученых приравняли к обычным служащим.

Заставить академию работать на экономику

В минувшую пятницу, сразу же после назначения М.Мясникова, А.Лукашенко инициировал создание рабочей группы по реформированию НАН. Во главе группы был поставлен свежеизбранный президент НАН. От членов группы требуется выработать конкретные рекомендации — как заставить академию работать на экономику и как заставить промышленность внедрять то, что разработали в академии.

Михаилу Мясникову не позавидуешь: придя на совершенно новое для себя место, ему не только придется экстренным порядком войти в курс всех дел — а их явно немало, но также руководить рабочей группой, чья эффективная деятельность невозможна без понимания всех внутренних механизмов функционирования НАН. И в довесок к этому А.Лукашенко своим декретом требует от М.Мясникова до 1 декабря разработать проект президентского указа о численном и персональном составе президиума Академии наук, а до 1 января 2002 года — проект Основных направлений деятельности НАН, предусматривающий совершенствование ее организационного, кадрового, финансового, материально-технического, нормативно-пра-

вового обеспечения, повышение эффективности фундаментальных и прикладных научных исследований и их активного внедрения в производство, а также «предложения о количественном составе и возрастном цензе действительных членов (академиков), членов-корреспондентов, почетных и иностранных членов Национальной академии наук Беларуси, их статусе, правах и обязанностях». Это значит, что теперь каждый академик может оказаться перед угрозой оказаться выставленным за двери. Стоит только не поправиться новому «главному».

Однако, несмотря на почти нечеловеческую нагрузку нового президента НАН, жалеть его почему-то не хочется. Думается, что более совестливый человек, будучи на его месте, отказался бы от такой должности. Потому как нехорошо это — засланным вояком приходить в стан умнейших людей Беларуси и говорить, что, мол, теперь я у вас самый главный. Особенно когда за плечами — лишь докторская диссертация.

Что же касается действительных членов и членов-корреспондентов Национальной академии наук, то по их престижу А.Лукашенко нанес мощный удар. Теперь они могут реабилитироваться только достойным ответом на вызов. Например, забастовкой. Или отказом от своих званий. Так или иначе, но лучшим умам Беларуси пора показать, где чье место. Кто ученый, а кто совсем наоборот.

Ростислав ПЕРМЯКОВ

Польскі дваінік Лукашэнкі

Новы міністар замежных спраў Польшчы **Владзімеж Цімашэвіч**, які сярод іншых міністраў новага ўраду ў хуткім часе мусіць быць зацверджаны на гэтай пасадзе Сэймам, напярэдадні заявіў журналістам, што ў бліжэйшыя гады ягонаў дзяржаве найбольш цяжка будзе будаваць адносіны зь Беларуссю.

А былы дырэктар польскай рэдакцыі Радзё Свабода **Ян Новак-Езёранскі** на старонках пятнічнага нумару «Газэты выбарчай» параўнаў найбольш скандальнага дэпутата Сэйму, лідэра партыі «Самаабарона» **Анджэя Лепэра** з кіраўніком Беларусі.

Новы міністар замежных спраў Польшчы **Владзімеж Цімашэвіч**, які, дарэчы, быў абраны дэпутатам Сэйму ад Белароччыны, напярэдадні распавядаў журналістам пра асноўныя кірункі польскай замежнай палітыкі на бліжэйшыя гады.

У гэтай справе спадар **Цімашэвіч**, у прыватнасці, адзначыў, што надалей Польшча будзе больш актыўна кантактаваць з усходнімі суседзямі. І калі ў стасунках з Расеяй і тым больш Украінай Польшча мае пэўны станочны досвед, дык гаворачы пра стасункі зь Беларуссю, **Владзімеж Цімашэвіч** сказаў наступнае: «Найбольш цяжка будзе ў выпадку Беларусі. Усе, і таксама Польшча, маюць добра падумаць, як далей будаваць стасункі з гэтай дзяржавай. А мы павінны падумаць яшчэ больш уважліва, бо нашыя краіны шмат яднае, я маю на ўвазе нацыянальныя меншасці па абодва бакі мяжы».

«Польскі Лукашэнка» – так называў свой артыкул у сёньняшнім нумару «Газэты выбарчай» былы дырэктар польскай рэдакцыі Радзё Свабода **Ян Новак-Езёранскі**. Матэрыял прысьвечаны **Анджэю Лепэру** – скандальнаму польскаму палітыку, лідэру «Самаабароны», трэцяй паводле колькасці дэпутатаў партыі Сэйму. Лепэр здабыў

выдамосць на пачатку дзевянохтых, падбукторваючы сялянскую перакрываць аўтамабільныя ды чыгуначныя дарогі, а таксама памежныя пераходы, такім чынам пратэстуючы супраць імпарту ў Польшчу замежных прадуктаў. Лідэр «Самаабароны» быў шматкроць прызначаны вінаватым і нават сядзеў у турме за абразы і збыццё людзей па ўсёй Польшчы. **Анджэй Лепэр** вядомы таксама тым, што дэклараваў намер напярэць палітычнага прытулку ў Беларусі ўжо ў часе прэзідэнцтва **Лукашэнкі**. Цяпер, па абранні ў Сэйм, Лепэр, які публічна выказваў сваё захапленне **Гэбэсам**, пагражае блякаваць працу парлямэнту, калі іншыя дэпутаты ня будуць пагаджацца з прапановамі «Самаабароны».

Былы дырэктар польскай Свабоды **Ян Новак-Езёранскі**, які дагэтуль карыстаецца ў Польшчы вялікім аўтарытэтам, занепакоены тым, што цяпер Лепэра абралі да парлямэнту, у той час як у

іншай дэмакратычнай краіне такі палітык напэўна апынуўся б у вуголе па-за палітыкай.

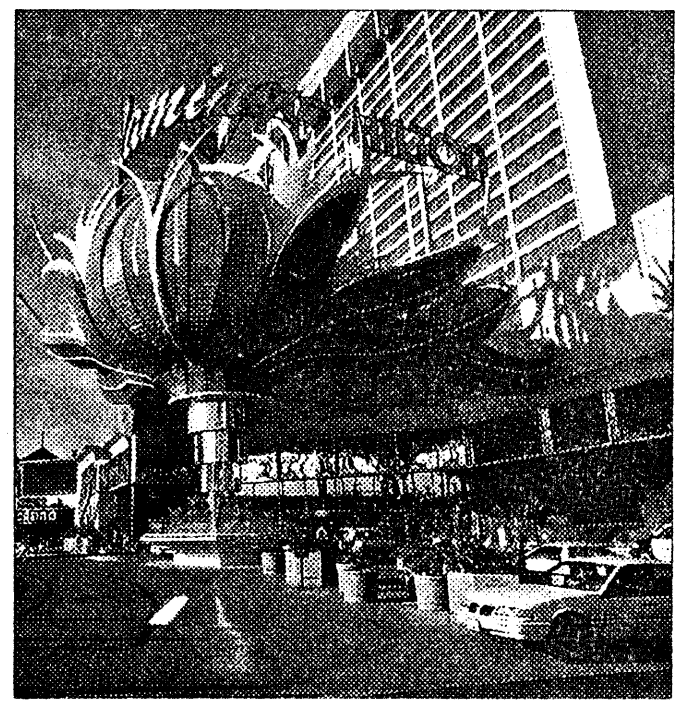
«Каб акрэсліць стыль і паводзіны Лепэра, у польскай мове няма іншага слова, акрамя слова «хам», – піша **Новак-Езёранскі**, ды працягвае: – «Лепэра можна параўнаць з **Лукашэнкам**. Калі Лепэр атрымае ўладу, дык ён прывядзе Польшчу да ўзроўню Беларусі».

Варта адзначыць, што **Анджэй Лепэр**, як і **Лукашэнка**, паходзіць з правінцыі. У палітыцы прапагандае антызаходнія настроі, дае шмат невыканальных абяцанкаў, дэкларуе падтрымку сялянам, пэрыядычна шакуе грамадзкасць бязглуздымі заявамі ды абразамі сваіх палітычных праціўнікаў і проста паважаных людзей. Таму, называючы **Анджэя Лепэра** «польскім **Лукашэнкам**», **Ян Новак-Езёранскі** сапраўды мае рацыю.

Аляксей ДЗІКАВІЦКІ
Радзё «Свабода»

В США ждут чуму, оспу и лихорадку

Американских докторов призвали внимательно относиться ко всем случаям заболеваний, которые могут быть связаны с биологическим терроризмом. В четверг Центры по контролю над болезнями и профилактике (CDC) разместили специальные инструкции в своем еженедельном бюллетене. Эксперты призвали обратить особое внимание на случаи заболевания людей, посещавших массовые мероприятия, а также на случаи появления симптомов, которые не характерны для определенного возраста, например появления признаков, похожих на симптомы ветряной оспы, у взрослых. В



бюллетене CDC особое внимание просят обращать на признаки легкой формы чумы, ботулизма, который является разновидностью пищевого отравления, натуральную оспу, туляремию и геморрагические лихорадки.

ЦРУ приказано уничтожить бин Ладена

«Вашингтон пост», ссылаясь на неназванного высокопоставленного чиновника в Белом доме, утверждает, что **Джордж Буш** подписал специальное распоряжение, в котором прямо говорится о физическом уничтожении **Усамы бин Ладена** и его организации «Аль-Каида».

«Пришло время работать без перчаток», сказал неназванный представитель Белого дома.

ЦРУ получило дополнительное финансирование в размере 1 миллиарда долларов на эту операцию, а также «добро» на сотрудничество в выполнении распоряжения с элитными подразделениями командос.

Приказ подписан еще в прошлом месяце, но о нем стало известно лишь сейчас. О нем говорят, как о самом бескомпромиссном со времени основания ЦРУ в 1947 году.

На два фронта

Воскресным утром фокусом американских атак стал Кабул. Его жители рассказывают о взрывах, которые они слышали на рассвете – сначала в восточных районах города, затем – на окраинах.

Отсутствие огня ПВО может свидетельствовать о том, что талибы быстро теряют способность давать ответ на нападения

с воздуха – или о том, что они пытаются сберечь боеприпасы, которых осталось мало.

Главный вопрос кампании на ее 15-й день такой: начнут ли вооруженные силы США помогать силам оппозиционного Северного альянса в их атаках на боевые порядки талибов.

7 лет за шутки

В Великобритании принят новый закон, согласно которому мошенничество, посядущее на имитацию угрозы сибирской язвы, будет караться тюремным заключением сроком до семи лет, сообщает BBC.

Ранее в Великобритании преступлением считались только ложные угрозы терактов, осуществляемых при помощи взрывчатки. Теперь же самые правдивые угрозы также к биологическому, химическому, радиоактивному и ядерному оружию.

Закон может вступить в силу не раньше ноября, когда он будет представлен британской Палате общин. Однако уже начиная с 20

октября все мошенники, совершившие такого рода преступление, попадут под юрисдикцию нового закона. Такое решение было принято премьер-министром страны **Тони Блэром (Tony Blair)** и министром внутренних дел **Дэвидом Блэккеттом (David Blunkett)** в четверг на заседании Военного кабинета.

«Это исключительная мера, потому что мы живем в исключительное время. Это единственная возможность объяснить мошенникам, что мы больше не в состоянии терпеть панику, которую они наводят ложными угрозами», – заявил официальный пресс-секретарь **Тони Блэра**.

Вся язва из одного места

В пятницу ФБР обнародовало предварительные результаты расследования «бактериологической войны», которая велась через рассылку спор сибирской язвы по всему миру. Как заявил на пресс-конференции глава управления национальной безопасности США, сотрудникам разведки известен не только регион, из которого отсылались все письма, но и конкретное почтовое отделение, которым пользовались биологические террористы. С большой долей уверенности ФБР утверждает, что отправитель бросал письма, содержащие активные бактерии сибирской язвы, в один и тот же почтовый ящик города

Трентона штата Нью-Джерси.

Эксперты ФБР провели анализы белого порошка со спорами бацилл, которую сотрудники различных американских организаций получали в письмах. И выяснили, что в Нью-Йорк, Вашингтон и Флориду рассылались абсолютно идентичные споры сибирской язвы. Это дало повод думать о едином месте, из которого распространяется зараза.

Выяснилось также, что безответственные бактерии, полученные на нью-йоркском телеканале NBC, во флоридском офисе газеты The Sun и в сенате Вашингтона, не могут быстро распространяться по воздуху.

Слон растоптал работника лондонского зоопарка

В субботу днем 44-летний **Джим Робсон (Jim Robson)**, 26 лет проработавший в лондонском зоопарке, споткнулся и упал в загоне для слонов. На глазах у посетителей зоопарка один из слонов наступил на лежащего человека.

Коллеги Робсона и служба спасения зоопарка поспешили к нему на помощь. Робсон был доставлен в **Royal Free Hospital** на вертолете, но спасти его жизнь не

удалось, и он скончался.

Робсон, у которого не было семьи, ухаживал за тремя азиатскими слонами лондонского зоопарка и проводил с ними много времени. Руководство зоопарка расследует все обстоятельства гибели опытного работника, более 16-ти лет проработавшего со слонами.

Это уже третий случай гибели работников зоопарков, ухаживавших за слонами, за последние два года.

Договор по контролю над изменением климата

Джеффри САКС, директор Центра международного развития Гарвардского университета

Несмотря на оппозицию США Договору по изменению климата, заключенному в Киото, мировое сообщество достигло соглашения по выполнению этого договора. И хотя еще требуется ратификация соглашения крупными промышленными государствами, на сегодняшний день кажется вполне вероятным, что большинство стран ратифицируют его, положив, таким образом, начало процессу контроля климатических изменений, вызванных деятельностью человека. Достигнутое в Германии соглашение – это торжество научного процесса, который следует признать и перенести и в другие сферы деятельности.



Изменение климата планеты в результате деятельности человека – проблема не только чрезвычайной важности, но и чрезвычайной сложности. Основопологающая теория о том, как человеческое общество способствует потеплению окружающей среды сжиганием ископаемого топлива, появилась более ста лет назад. Теоретическим моделям окружающей среды, однако, всего несколько десятков лет, и они по-прежнему остаются несовершенными. В то же время перепады температуры, неожиданное выпадение осадков и другие подобные явления свойственны самому климату как таковому, вне зависимости от деятельности человека. Поэтому так страшно отделение человеческого фактора от природных факторов.

Тем более поразительно, что мировому сообществу удалось выработать согласованный подход к решению данной проблемы. Дело в том, что не только научная сторона этого вопроса является сложной и неясной, но и интересы разных стран отличаются друг от друга. Так, глобальное потепление может хуже всего сказаться на тропических странах, но принести определенную пользу странам с более холодным климатом, таким как Канада и Россия, например. Прибрежные страны могут пострадать от повышения уровня воды в океане, тогда как это не окажет практически никакого влияния на удаленные от моря регионы. Понижение спроса на ископаемое топливо больно ударит по странам, живущим за счет добычи угля и нефти, в то время как производители других видов энергии, таких как гидроэнергии, только выиграют от этого. Короче говоря, изменение климата планеты – это вопрос, вызывающий столкновение различных интересов при от-

сутствии определенности относительно его причин.

Как же тогда мировому сообществу удалось достигнуть соглашения даже на первом этапе процесса, обещающего растянуться на десятилетия? Здесь надо отдать должное дипломатам, пошедшим на уступки и компромиссные решения. Но огромной похвалы заслуживает и научное сообщество, работавшее умело и объективно, несмотря на агрессивное лоббирование со стороны различных отраслей промышленности, экологических групп и стран, чьи интересы и точки зрения не совпадали с мнением научного сообщества.

В 1988 году Межправительственная Комиссия по Изменению Климата была образована двумя отделами ООН. Она включает в себя ученых, живущих в различных странах мира, занимающихся анализом имеющихся научных данных о климатических изменениях и связей между изменением климата и жизнью человеческого общества. Сотни ученых участвуют в этой работе, и прилагаются все усилия для обеспечения объективности, справедливости и высокого, с научной точки зрения, качества оценки данных. Каждые пять лет Комиссия по Изменению Климата готовит отчеты для лидеров мировой политики, известные как Оценочные Отчеты. В настоящий момент третий Оценочный Отчет находится в процессе завершения. Некоторые выдержки из этого отчета, подтверждающие растущие доказательства существенного воздействия деятельности человека на климат планеты, уже появились в прессе и подверглись широкому обсуждению.

Различные промышленные группы с крупными капиталовложениями в уголь, нефть и другие

виды ископаемого топлива подвергли нападкам теорию изменения климата, пытались подорвать доверие к Комиссии по Изменению Климата. Некоторые ученые, иногда не имеющие никакого отношения к изучению климата, заявляли, что доказательства влияния человеческой деятельности на климат на самом деле не существуют или являются сильно преувеличенными. Другие обвиняли Комиссию в политической предвзятости.

Ставки были высоки, поскольку Договор в Киото должен привести к существенным долгосрочным изменениям в роли энергетического сектора и энергетических технологиях, которые будут применяться в будущем. Вне всякого сомнения, многие аспекты проблемы до сих пор остаются непроясненными наукой, а потому выступить с публичным заявлением о явной недостаточности имеющихся доказательств для начала действий в данном направлении оказалось довольно просто.

Когда нынешний президент США пришел к власти, группы, объединенные общими интересами, все еще боролись с Комиссией по изменению климата. С самого начала администрация Буша заявила, что научные доказательства являются пока слишком ненадежными для того, чтобы брать их за основу политического курса. К чести администрации надо сказать, что президент попросил создать специальную комиссию при Американской Национальной Академии Наук для проверки работы Комиссии по изменению климата. Академия пришла к заключению, что Комиссия по изменению климата представляла объективную и точную оценку научных данных по климатическим изменениям, не

искажая действительность.

Благодаря тщательной и аккуратной работе Комиссии мировое сообщество получило возможность выйти за рамки обычных перебранок и партизанских дискуссий и прийти к пониманию того, каковы реальные последствия изменения климата, вызванного деятельностью человека. И хотя интересы некоторых крупных компаний и регионов могут сильно пострадать от всеобщих усилий по ограничению деятельности, приводящей к изменению климата планеты, доверие к науке на этот раз восторжествовало над крупным капиталом.

В нашем взаимосвязанном, основанном на технологиях обществе научные вопросы повышенной сложности будут оказывать все большее и большее воздействие на жизни простых людей. Как бороться со СПИДом? Надо ли заниматься генетической модификацией культур для улучшения сельскохозяйственных показателей? Как справиться с проблемой нехватки питьевой воды в некоторых странах мира? Как сохранить биологическое многообразие?

В любом случае будет нужна дипломатия и дипломатах для того, чтобы совместными усилиями привести к согласию стороны с самыми различными интересами. Но и точная объективная научная информация будет необходима для того, чтобы выбрать наилучший образ действий. Деятельность Комиссии по изменению климата является демонстрацией того, как ученые из богатых и бедных стран могут работать вместе для предоставления объективных и точных данных по наиболее сложным вопросам при резко различающихся интересах.

© Project Syndicate

Неоколоніалізм как способ сохранить реальное влияние

Тема официальных мирных переговоров между российским руководством и лидерами чеченского сопротивления (прежде всего — с президентом Масхадовым) сложна и очень болезненна. Именно официальных, поскольку неофициальные контакты происходят уже давно и, судя по информационным утечкам и намекам, с весны этого года явно активизировались. В распоряжении Кремля достаточно специалистов по исламскому миру, способных объяснить, что «борцы за свободу Ичкерии» (как представители восточносредиземноморской цивилизации) будут соблюдать только торжественно подписанное соглашение.

Для квазиправового сознания, цепляющегося за любое крючкотворство, крайне существенно, что Государственная Дума не успела ратифицировать мирный договор, подписанный в мае 1997 г. между Ельциным и Масхадовым. Это как бы снимает с Кремля вину за отказ провести во время кризиса 1999 г. с Масхадовым переговоры об урегулировании. Тогда — без лишних слов — перешли к нанесению ударов по Чечне. Необходимо напомнить, что вторжение в Дагестан совершили финансируемая околосредиземноморскими кругами радикальная антимасхадовская оппозиция. После провала атаки на Масхадова отряды Басаева и Хаттаба отошли на территорию Дагестана. Возможно, Кремль устраивал любой вариант: победили радикалы быстро — смещение легитимного Масхадова извлекло Россию от статусного партнера на переговорах; в случае начала затяжной гражданской войны в Чечне (ливанско-афганский сценарий) можно было вмешаться в качестве избавителя от смуты; военная авантюра проигрывающей оппозиции давала «казус белли». Как оказалось, реализовался именно последний сценарий. Быть может, если бы на перевале радикалов ждал «предусмотрительно отозванный» в июле батальон десантников, а не немногочисленная застава, планы «ваххабитского джихада» остались бы на бумаге.

Лидеры чеченского сопротивления понимают, что только официальные, публичные переговоры с ними будут означать решимость Путина (или его преемника) признать их — в глазах России и мира — в качестве политического фактора, а значит, и то, что конфликт может быть урегулирован лишь политическим путем. Тайные переговоры могут составлять 99% дипломатической работы и готовить почву для официальных. Но официальное начало переговоров обязательно. Официальные переговоры можно обусловить прекращением огня. Негласные же ведутся без перемирия — это создает соблазн волевого давления на партнера.

После публичного начала мирного процесса и переговоров с Масхадовым чеченское сопротивление сразу же получит достаточно уважаемый политический статус, а российский руководитель, в свою очередь, окажется под бешеным давлением «ястребов», выдвигающих обвинения в «капитулянтстве». Поэтому Кремль, скорее всего, будет готов пойти на отласку только на финальной стадии. Так поступили Ельцин в конце мая 1996 г. и Лебедь (действовавший с мандатом Ельцина) в августе того же года в Хасавюрте. Кремль, видимо, полагает, что сам факт официальных переговоров с чеченцами является для них огромной ценностью, за которую надо заплатить большую политическую цену. В идеальном случае это предполагает, что Масхадов в ходе ближнепереговоров (разумеется, вне сакральной территории Кремля и с некоей несакаральной фигурой — тем же Касабековым, Ивановым, в худшем случае с Касьяновым) согласится признать высший суверенитет России. Это станет для Путина огромным личным три-

Недавно российский президент своим Указом упразднил федеральное министерство по делам национальностей. Его функции возложены на МВД. Многие имперско ориентированные политологи в связи с этим испытывают удовлетворение, что наконец-то наступит и формальный конец «праву наций на самоопределение». Поскольку в России это право в данный момент наиболее активно стремилась осу-

ществить Ичкерия, то имеют безусловный интерес возможные сценарии разрешения нынешнего военного конфликта на территории Чечни, которые серьезно рассматривает автор публикуемой статьи. Для белорусского читателя здесь любопытны несколько моментов. Например, вариант присоединения Ичкерии к российско-белорусскому государству показывает, как в реальности оценивается Беларусь на политическом

поле, а раскрытие методики, по которым выращиваются русофильские партии «в национальных субъектах», что дает в итоге «русскоязычное культурное пространство», которое как бы имеет право оборонять Россия, объясняет все то, что в последние годы творилось в Беларуси под лозунгами «братской дружбы». И то, для чего уничтожается белорусский язык и белорусский менталитет.

путь».

При любом торге националистов (сепаратистов) с метрополией делают одно из трех: территорию, статус и влияние. Обычно метрополия (имперская держава) в конечном счете вообще ничего не получает, но иногда в качестве промежуточного этапа ей удается себе что-нибудь выторговать. Первый вариант самый простой: по территории Чечни проводится демаркационная линия. Все соглашается, что «север» (то есть упомянутая в ельцинской конституции Чеченская Республика) — неотъемлемая часть РФ, а «юг» (отрезанный ломоть) — вольная

в «замыренную» часть Чечни. А без Грозного Чеченская Республика — это не Чечня, даже если перенести столицу в Гудермес. Возможно, партизаны из числа радикалов-исламистов и будут готовы «подарить» России «вестернизированную» равнину с крупными городами. Но в Чечне очень силен и светский национализм. Узкое приграничье, которым сопротивлению, возможно, решится пожертвовать во имя признания независимости, вряд ли удастся представить как полноценную республику. Возможно, в качестве Чеченской автономной области ее включат в Ставропольский

1991 г. (через два месяца после того, как суверенитет провозгласил Джохар Дудаев); Чечня не подписывала Федеративный договор в марте 1992 г., не участвовала в конституционном референдуме в декабре 1993-го. Но для российских «конституционалистов» нынешняя РФ — правопреемник и РСФСР 1990 г., и Российской империи, поэтому завоеванная сперва Александром II, а затем повторно Сталиным Чечня — это неотъемлемая часть нынешней России.

Может быть, долгожданный компромисс будет напоминать тот статус «почти суверенной» автономии, который предлагают Нагорному Карабаху. В любом случае, чеченские партизаны хотя бы имеют гарантию, что через какое-то время ими не займутся ФСБ и Генпрокуратура. Никакая амнистия не защитит, когда нет контроля общества за действиями полиции, ведь при необходимости повод для преследований всегда будет найден.

Хорошим вариантом могло бы быть вхождение Чечни в конфедеративное Российско-Белорусское Союзное государство. Но союзный договор 1997 г. требует от его членов обязательного членства в ООН. Однако не исключе-

проороссийским и умеренным силам занять в нем прочные позиции. Альтернатива тогда была такая: либо российские войска отходят за Терек (раздел Чечни), либо — через какое-то время — референдум по статусу Чечни. Но референдум предусматривает бинарную логику: за независимость или против. Ответ почти предопределен: противники национального суверенитета автоматически попадают в «предатели». После всенародного голосования «за независимость» деятель, предложивший конституционный компромисс, обрекает себя на политическую смерть (это в лучшем случае). Учредительное собрание может постепенно вырабатывать достаточно гибкие политико-правовые формулы. Страсти утихают, и общество становится значительно восприимчивее к компромиссу. Но в накатном августе 1996 г. Кремлю было не до тонких маневров: требовалось выйти из военной катастрофы, не признавая независимости Чечни немедленно. В нищей и раздираемой конфликтами Чечне стал неуклонно приближаться срок референдума по статусу. Умеренной политической силы, склонной отстаивать вхождение в Россию, внут-



Белорусский образец взаимоотношений с Россией может быть предложен и Чечне

Ичкерия. Соблазнительные планы расчленения Чечни будут сдерживать то, что сейчас кремлевские аналитики уже явно избавились от иллюзий 1994 г., когда в Москве полагали степень отчуждения между чеченскими кланами (тейпами) превосходящие общенациональную идентичность и надеются Чечню «ливанизировать» — разбить на враждебные анклавы, а затем «переварить» по частям. При любом исходе второй войны — триумфе или национальной катастрофе — чеченцы выйдут из нее еще более консолидированной нацией. В эту формулу чеченского единства может не вписаться только столичная диаспора, но не она будет определять судьбу нации.

При разумном подходе к разделу сфер влияния в Чечне Кремль примет в расчет, что русского населения там почти не осталось, а федералов не любят на равнине почти так же, как и в горах. Россия сможет эффективно контролировать лишь узкую степную полосу на севере Чечни. В ином случае предстоит затяжная борьба чеченцев за национальное воссоединение. Город Грозный — это один из основных центров партизанской активности, и мало надежд, что его удастся включить

край. Но наверняка ее не присоединят к Ингушетии (формально восстановив Чечено-Ингушскую Республику), чтобы не усиливать Ашуева.

Следующий вариант — компромисс по статусу Чечни. Здесь таятся огромные проблемы. Кремль превратил территориальную целостность в фетиш и будет готов оставить за Чечней массу прав и привилегий — лишь бы лидер сопротивления признал верховный суверенитет Москвы. Такой вариант с удовольствием поддержит и Запад, который, добиваясь прекращения этнических конфликтов, старательно настаивает на том, чтобы национальные движения соглашались на автономию. К сожалению, российский конституционный строй очень негибок: никаких особых — доловных, ассоциированных или конфедеративных — отношений он не предусматривает. А путинская политика «восстановления вертикали» уже показала, насколько эфемерны те права и привилегии, которых отдельные регионы Федерации добились при Ельцине. Тут все трудно пахнущее с первой точки: для чеченских сепаратистов их страна даже не вошла в состав нынешней РФ, которая была провозглашена независимой в декабре

но изобретение такого статуса, который мог бы позволить Москве публично говорить о сохранении Чечни в составе РФ, но при этом федеральные чиновники и силовики не могли бы хозяйничать там по своей воле. Вполне вероятно, что чеченцы, наученные горьким опытом 1999 г., потребуют самых серьезных гарантий правового иммунитета и безопасности. Лучшей формой таких гарантий может быть разделение международных наблюдателей. Но неизвестно, что еще будет воспринято Кремлем как большее унижение: формальная утрата части территории в результате признания военного поражения (вариант: пусть победит достоинство) или сохранение территории Чечни — но под иностранным контролем. Только представим себе осознание того, что плоды победы русского оружия достались Турции, Пакистану, НАТО и т.д.!

Еще один вариант компромисса — раздел сфер внутричеченского влияния. Пять лет назад, когда генерал Лебедь готовил перемирие в Хасавюрте, автор этих строк печатно предлагал в первую очередь согласовать форму избрания будущего чеченского учредительного собрания, дающую возможность

ри Чечни Кремль не нашел и выбрал опору на радикальных националистов вроде Басаева. Сегодня найти пророссийские круги в Чечне будет еще сложнее. Но всегда существует возможность предусмотреть такой способ формирования демократической чеченской власти, который бы гарантировал определенную квоту для сил, готовых — в перспективе — искать в Москве партнера и даже союзника. Это может быть двухпалатный парламент (верхняя палата — из глав администраций); принудительная коалиционность временного правительства (как в послевоенной Восточной Европе); обеспечение в учредительном собрании квоты для «московской диаспоры»; переход президентских функций к спикеру парламента (это «размывает» влияние харизматического героя, могущего стать полноправным президентом); и т.д.

Для Кремля важна стабильная Чечня, находящаяся в поле российской культуры и экономики, Чечня, в которой можно свободно играть на внутриполитическом поле, старательно выражая влиятельную «русифильскую» партию.

Евгений ИХЛОВ
Ng.ru



Магу маўчаць!

Апошнім часам у СМІ і іншых месцах узняўся вялікі шум дзеля лібэралізацыі. Людзі, каторыя анічагусенькі не разумеюць у палітыцы, на розныя лады спрабуюць інтэрпрэтаваць словы і дзеянні адзінага айчыннага палітыка. Чаму адзінага? Таму што другі з'ехаў.

Атрымліваецца у камэнтатары адно марнаванне часу. Ну, назначыў прэм'ера новага. Ну, сустрэўся з вашымі блохамі ў асабліва буйных памерах. І што? Будучы яшчэ і сустрэчы, і прэм'еры. Не апошні дзень жывем. Сапраўдны палітык розныя штукі дэманструе выключна дзеля падману ворагаў. Галоўнае дзеля яго — краіна і нацыя.

Тое самае мне і дацэнт Лабэцкі казаў, як ехаў у вёску на высылку да плямённіцы. «Глядзі — кажа, «Худой, пішы чыста пра макраэканоміку і не дуры нікому галавы». Каб аб'ектыўна, цяміце. У такі спосаб калі глядзець на краіну і нацыю, то аб'ектыўна іхныя паказчыкі падобныя на графік бегу на бясконцы дыстанцыю. Найлепей пра хадзі спорнаціўта і ягоныя перспектывы сведчыць тэмпы.

Зважайце на лічбы. Тэмпы росту валавага нутранага прадукту вагаюцца ў межах памылкі вымярэння. Такія тэмпы дазваляюць нам праз пяць гадоў дасягнуць такіх памераў гэтага істотнага паказчыка, каторыя ён меў у 1990 годзе. Гэта будзе істотнае дасягненне. Вартасць тавараў і паслугаў, вытворчасць каторых існуе ў краіне, у тым ліку і дзеля спажывання, будзе размеркаваная на

АСНОЎНЫЯ МАКРАЭКАНАМІЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ БЕЛАРУСІ (У АДСОТКАХ ДА ПАПЯРЭДНЯГА ГОДУ)			
	2000	2001*	сярэдняя за 1995-2000 гг.
Валавы нутраны прадукт	106	103	104
Прадукцыя прамысловасці	108	104	107
Прадукцыя сельскай гаспадаркі	109	107	99
Інвестыцыі ў асноўны капітал	102	97	101
Перавозкі грузаў	90	91	94
Аб'ём гандлю ў раздроб	112	117	113
Індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	286	211	300
Індэкс спажывецкіх коштаў	269	176	327
Экспарт у краіны СНД	123	107	127
Экспарт у іншыя краіны	128	100	121
Імпорт з краінаў СНД	140	90	123
Імпорт з іншых краінаў	104	81	122

значна меншую колькасць насельніцтва, каторага на той час стане на паўмільёны меней, чым у апошнія часы савецкай акупацыі.

Тэмпы росту прадукцыі прамысловасці таксама крыху знізіліся, але гэткае зніжэнне нельга пайменаваць статыстычна значным. Значна іншае: тое, што мы робім, усё меней вабіць спажыва. Таму хуткасць росту экспарту спакваля пераўтвараецца ў хуткасць ягонага зніжэння, і радкі, каторыя працэс той адлюстроўваюць, выглядаюць усё менш прывабна дзеля начальніцкага вока.

Калгасная сельская гаспадарка рыхтуецца да падарожжа ў іншы свет. Калі б не двухжылковыя беларусы, то ўжо гадоў пяць таму яна магла выпруціцца, але покуль некая цэляпаецца. Цэляпаньне ў такім тэмпе хутка зробіць нашу нацыю самай зграбнай у Еўропе.

Другім наступствам стане стыхійная рэструктурызацыя сельскай гаспадаркі і згортванне сельскагаспадарчых плошчаў. Стыхійнасць нашых эканамічных працэсаў часткова ўжо адбіваецца на тэмпах росту раздробічнага гандлю.

У астатнім нашыя поспехі бяспрэчныя. Больш за тое, яны спавадавалі новыя эканамічныя з'явы: скарачэнне патрэбы ў грошах на аднаўленне вытворчасці і мініятурызацыю выніковага прадукту. Пра тое сведчаць паказчыкі тэмпаў росту перавозак і інвестыцыяў у асноўны капітал.

Жартам ці то насамрэч, але нацыя змушана рэальным ходам падзеяў зрабіць сваю краіну новай. Тое магчыма, калі не ісці крок у крок за Еўропай, а праз адну прыступачку пераскочыць у адпаведны тэхналягічны ўклад.

Маніпуляцыі з графіма пры тым не дапамогуць. Таму кемлі-

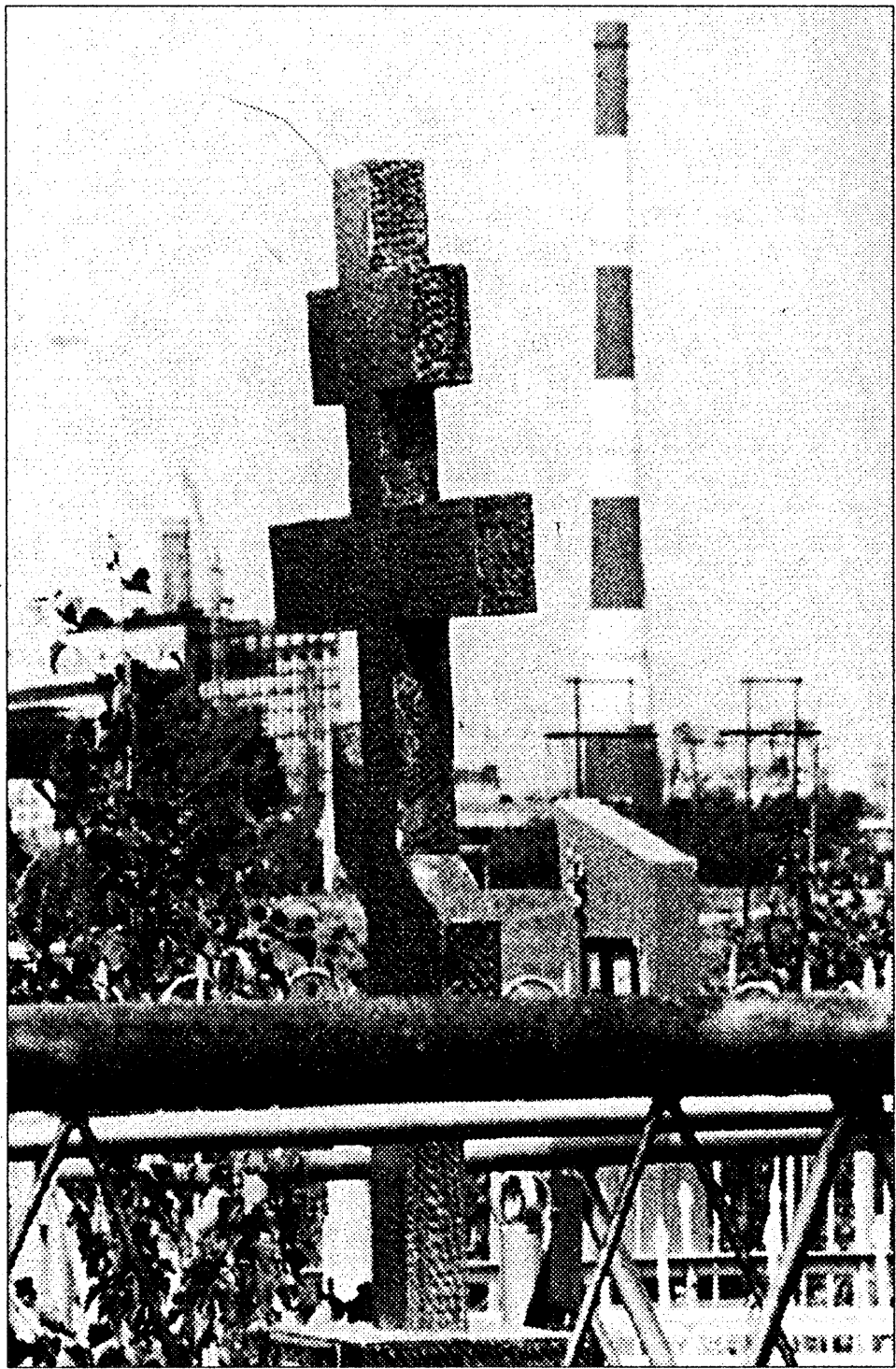
вы старшыня нашага Нацбанку маніпулюе на шостую частку сваіх магчымасцяў. Патрэбныя інвестыцыі. Ёсць нават інвестары. Яны хочучь вельмі простых рэчаў: каб была прыватная ўласнасць, каб гэтая ўласнасць была недатыкальная і каб дамовы паміж уласнікамі выконваліся.

Нашыя лічбы нікому не дадаюць ведаў пра патэмнасць і ўўныя мары замежных багачэяў. Каб мару зрабіць рэчаіснасцю, патрэбныя не лічбы, а спрыяльныя звычайным справам дзелаў людзей законы і іхнае выкананне. Апошняе ж вельмі шчыльна сплечанае з безліччу дробязяў. У тых дробніцах сядзіць д'ябал. Выгнаць д'ябла лёгка, абы набрацца дастаткова палітычнай волі. А...

А пра астатняе я магу маўчаць, бо такі самы як і вы, паважаныя чытачы.

Юз'ік ЛАБЭЦКІ

«Мы запраграмаваны мець атамную электрастанцыю»



«У сувязі з абмежаванасцю ўласных энергасурсцаў мы запраграмаваны мець атамную электрастанцыю», — такое меркаванне выказаў прэзідэнт канцэрна «Белэнерга» Яўген Мішук на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

«Мы практычна не маем сваіх запасаў арганічнага паліва, — сказаў Мішук. — У год Беларусь здабывае ўсяго 1,8-2 млн. тон нафты і менш за 1 млрд. кубаметраў спадарожнага газу. Торф жа не можа выкарыстоўвацца на электрастанцыях, ён прыгодны толькі для вытворчасці ўгнаенняў». Паводле слоў прэзідэнта «Белэнерга», у будучыні ядзерныя тэхналогіі «пойдуць далёка наперад, і нам таксама прыйдзеца ў гэтым удзельнічаць і будаваць атамную электрастанцыю». «Гэта, аднак, адбудзецца не ў бліжэйшае дзеся-

цігоддзе. Каменціруючы стварэнне ў структуры ўрада міністэрства энергетыкі, куды ўвойдуць канцэрны «Белэнерга» і «Белпаліўгаз», а таксама дзяржаўнае прадпрыемства «Белтрансгаз», Мішук заявіў, што міністэрства «паўнааўладнаваў дзяржаўную палітыку ў паліўна-энергетычным комплексе, складаць паліўна-энергетычны баланс і г.д.». Паводле інфармацыі Мішука, зараз распрацоўваецца палажэнне аб выкарыстоўвацца на электрастанцыях, ён прыгодны толькі для вытворчасці ўгнаенняў». Паводле слоў прэзідэнта «Белэнерга», у будучыні ядзерныя тэхналогіі «пойдуць далёка наперад, і нам таксама прыйдзеца ў гэтым удзельнічаць і будаваць атамную электрастанцыю». «Гэта, аднак, адбудзецца не ў бліжэйшае дзеся-

Дзмітрый УЛАСАЎ

«Аўтадызель» пагарачыўся, але часова астыў

Мінскаму аўтамабільнаму заводу ўдалося дасягнуць кампрамісу ў пытаннях цэнавай палітыкі са сваім асноўным пастаўшчыком рухавікоў — яраслаўскім ААТ «Аўтадызель».

Паводле слоў кіраўніка Цэнтра грамадскіх сувязяў МАЗа Валянціна Лапана, кіраўніцтва яраслаўскага завода павысіла цэны на свае рухавікі толькі ад 1,5 да 3 працэнтаў замест раней заплаванага росту ў памеры ад 7 да 30 працэнтаў. Не выключана, што рашэнне аб мінімальным павышэнні цэнаў на рухавікі было прынята «Аўтадызелем» у выніку папярэджання МАЗа аб магчымым спыненні вытворчасці. Як лічыць Валянцін Лапан, на яраслаўскім прадпрыемстве «пагарачыліся», заяўляючы аб узростанні цэнаў на рухавікі да 30 працэнтаў, паколькі гэта аўтаматычна паягнала б павышэнне цэнаў на беларускія грузавікі і зрабіла б іх неканкурэн-

таздольнымі. «Мы растлумачылі ім, чым гэта небяспечна: машыны не будуць прадавацца па такіх цэнах на рынку», — сказаў В.Лапан і зазначыў, што ў кіраўніцтве «Аўтадызеля» да гэтых высноваў «прыслухаліся». Рэч у тым, што МАЗ купляе да 30 працэнтаў матораў гэтага яраслаўскага прадпрыемства, і спыненне вытворчасці на МАЗе стала б прычынай аналагічнай сітуацыі на ААТ «Аўтадызель».

Па словах В.Лапана, кіраўніцтва прамысловай групы «РусПрам-Аўта», у якую ўваходзіць ААТ «Аўтадызель», адмаўляе сваю датычнасць да павышэння цэнаў на рухавікі і заяўляе, што гэтае рашэнне прымаўся непасрэдна яраслаўскім прадпрыемствам. Значым пры гэтым, што «РусПрам-Аўта» кантралюецца групай «Сібірскі алюміній», якая хоча ўключыць Мінскі аўтазавод у свой аўтапрамысловы холдынг.

Аляксей АРЭШКА

Даўгі за шклоўскія дажынкi

Гомельскім будаўнікам не заплацілі 1 мільярд 100 мільёнаў рублёў за падрыхтоўку Мазыра да рэспубліканскага фестывалю працаўнікоў вёскі «Дажынкi-2001», які праходзіў 28-29 верасня. Пра гэта паведаміў старшыня камітэта па будаўніцтве, тэрытарыяльным развіцці і інвестіраванні Гомельскага аблвыканкама Эдуард Фралоў, выступаючы 18 кастрычніка на паседжанні аблвыканкама.

Каменціруючы сітуацыю, Эдуард Фралоў зазначыў, што Гомельская вобласць як гаспадыня фестывалю імкнулася прадставіць Мазыр у найлепшым выг-

лядзе. «І таму траты выйшлі за межы таго каштарысу, які быў зацверджаны. І гэтая сума ў памеры 1,1 млрд. рублёў засталася доўгам перад будаўнікамі», — сказаў старшыня камітэта. Так, бюджэт у даўгу перад ААТ «Мазырпрамбуд», ААТ «Дарожна-будаўнічы трэст №2», праектна-будаўнічымі аб'яднаннямі «Мазырсельбуд» і «Гомельаблбуд».

Па словах Эдуарда Фралова, аблвыканкам ужо звярнуўся ў Савет міністраў з просьбай адшукваць нестачыныя сродкі ў рэспубліканскім бюджэце.

Ірына ШАНЦАВА, БелаПАН

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

«Золотая лихорадка» по-новому

На международных валютно-финансовых рынках отмечен резкий рост цен на золото. Так, на Гонконгской валютной бирже цена одной тройской унции золота возросла более чем на 1% и достигла отметки 295,50 доллара США, на Лондонской бирже цена на золото выросла с 291,20 до 292,85 доллара США за одну тройскую унцию. По мнению ряда экспертов, в настоящее время, после начала «акций возмездия» США против режима «Талибан» в Афганистане, возрос интерес к вложению средств в золото и драгоценные камни. Как считают специалисты, уже в ближайшее время одна унция золота будет стоить не менее 300 американских долларов.

Нефтяные катаклизмы

Цены на нефть-сырец, производимой государствами-членами ОПЕК, упали до рекордной за последние 2 года отметки — 19,61 доллара США за один баррель, сообщили в Генеральном секретариате ОПЕК в Вене. Неделю назад эти цены были еще на уровне 19,65 доллара за баррель. Ценовой коридор, установленный мировым нефтяным картелем для опековской и мексиканской нефти, составляет 22-28 долларов США. Однако цена на сырую нефть уже вторую неделю держится ниже нижнего лимита коридора, что должно повлечь автоматическое снижение квот на добычу и экспортные поставки сырой нефти на 500 тысяч баррелей в день. Как считают эксперты в Вене, руководство ОПЕК пока не может принять решение о снижении квот на добычу нефти, так как дожидается результатов антитеррористической операции и реакции мировых сырьевых бирж на нее.

Экономика Евросоюза «берет тайм-аут»

Консорциум европейских исследовательских институтов обнародовал свой прогноз экономического развития Евросоюза.

Прогноз довольно пессимистичный: темпы экономического роста до конца года будут составлять всего 1,2%. Еще месяц назад считалось, что экономический рост Евросоюза в третьем-четвертом квартале составит 1,6% годовых. Непосредственной причиной ухудшения ситуации, как считают эксперты, не является атака террористов в США. Климат начал ухудшаться еще раньше в результате снижения внешнего спроса на европейские товары и плохого внутреннего спроса в самих странах Евросоюза.

Немцы не могут побороть безработицу

В Германии усиливается волна банкротств, уже приведшая к потере более 100 тыс. рабочих мест. По данным Федерального статистического ведомства Германии, о своей неплатежеспособности за 6 месяцев нынешнего года объявили 24 тыс. 800 фирм, а в судах по этому поводу скопилось исков на общую сумму 28,5 млрд. марок. Число разорившихся в первом полугодии 2001 года фирм на 20% превысило аналогичный показатель прошлого года. Цифра 100 тыс. безработных является также «весьма приблизительной», отмечают германские СМИ, так как примерно 25% разорившихся фирм «не представили данных о количестве сотрудников».

Кофеманы, радуйтесь

Цена на кофе на торгах в Нью-Йорке достигла самой низкой отметки за последние тридцать лет на фоне дальнейшего увеличения предложения этого товара странами Латинской Америки. В частности, экспорт из Бразилии вырос в сентябре на 50% по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Поставки из Вьетнама и Колумбии, занимающих второе и третье места на мировом кофейном рынке, также достигли наивысшей отметки. Запасы кофе в США, между тем, находятся практически на максимальном уровне за последние 7 лет.

Андрей КАРПОВИЧ

ТЭНДЭНЦЫ

Бульба не дарадзіла

Меней за 1 млн. тон бульбы збіраў Беларусь сёлета. Як паведаміў першы намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Аляксандр Пракопаў, такі нізкі ўраджай будзе сабраны ў другі раз за апошнія 10 гадоў. Упершыню гэта адбылося ў 1999 годзе. Між тым, у 1990 годзе, па словах Пракопава, ураджай бульбы быў не ніжэйшы за 3 млн. тон.

Сёння ў калгасах сабрана каля 700 тыс. тон бульбы і яшчэ 15 працэнтаў плошчаў застаецца ўбраць. Сярэдняя ўраджайнасць складае 101 цэнтрнер з гектара.

«З бульбаводствам адбываецца тое, што адбылося ў свой час з авечкагадоўляй і зараз адбываецца з ільнаводствам, — сказаў намеснік міністра. — На маіх ваках авечкагадоўля загінула, а ільнаводства паволі гіне. Яшчэ 5-6 гадоў таму мы збіралі 52-55 тыс. тон ільну ў валакне, рэнтабельнасць вытворчасці была 60 працэнтаў. Сёлета ўраджай чакаецца

на ўзроўні 42 тыс. тон, хаця ён і вышэйшы за леташні... Мы страцілі сваю нішу на бульбяным рынку Расіі. У нас так і не створана кампанія, якая магла б прадстаўляць наш інтарэс за мяжой у сферы бульбы і харчавання наогул. Многія дробныя вытворцы сталі суб'ектамі знешнеэканамічнай дзейнасці, разам з тым для заваявання інашага рынку патрэбна больш буйная адзінка».

Апрача таго, па словах Пракопава, на ўраджайнасць бульбы паўплывалі праблемы насенняводства, дэфіцыт сродкаў хімічнай абароны і неспрыяльнае надвор'е. Нягледзячы на невысокі ўраджай, Пракопаў сумняваецца, што краіне давядзецца імпартаваць бульбу.

Цяперашнім часам у рознічным гандлі кілаграм бульбы рэалізуецца па цане ад 200 да 500 рублёў. Год таму цэны былі амаль удвая ніжэйшыя.

БелаПАН

Без алмазаў

19 кастрычніка гомельскае рэспубліканскае алмазапрацоўчае прадпрыемства «Крышталь» упершыню за апошнія месяцы закончыла рабочы тыдзень у рэжыме чатырох дзён. Аб'ём выкарыстаных у вытворчасці алмазаў сыравіны.

Такія сітуацыя прагназавалася спецыялістамі яшчэ ў жніўні, калі загадам Митнага камітэта Расіі былі ўведзеныя новыя патрабаванні да фармлення ўвозу ў Беларусь алмазай сыравіны. Новыя правілы прадугледжваюць перамяшчэнне сыравіны, у тым ліку і давальніцкай, праз спецыяльныя мытныя пасты. Афармленне павінна рабіцца ў прысут-

насці супрацоўніка міністэрства фінансаў Расіі з падпісаннем вялікай колькасці дакументаў. Гэтая працэдура вельмі доўгая і адцягвае з абароту значныя фінансавыя рэзервы.

Пра новыя праблемы «Крышталь» пайнфармаванае найвышэйшае кіраўніцтва Беларусі, аднак пакуль прадпрыемства ніякай дапамогі не атрымала. Дарэчы, прэзідэнт Лукашэнка, чый рабочы візіт у Гомель заплававаны на 23 кастрычніка, не мае намеру наведваць аб'яднанне. Не выключана, што алмазапрацоўчая вытворчасць ужо ў бліжэйшыя дні будзе афіцыйна спыненая на больш доўгі тэрмін.

Ірына ШАНЦАВА

У калгасах не плацяць заробкі

На 19 кастрычніка вяскоўцам Гродзеншчыны не было выплачана за жніўне і верасень 9 мільярдаў рублёў.

На 30 верасня запазычанасць па заробках у вобласці была роўнай 6 мільярдам 666 мільёнам рублёў. Асноўная яе сума прыпадала на сельскую гаспадарку — 5 мільярдаў 300 мільёнаў. Грошы за жніўне свечасова не выплацілі практычна ва ўсіх калгасах і ў большай частцы саўгасаў (якіх

колькасна значна меней). У кастрычніку заробкі за жніўне пачалі выплачваць. Аднак не даплацілі яшчэ 3 мільярды і 400 мільёнаў. А цяпер павінны таксама за верасень выплаціць 5 мільярдаў 600 мільёнаў. Агулам запазычанасць па заробках на вёсцы складала 9 мільярдаў рублёў. І гэта — у самай перадавой у сельскагаспадарчых адносінах вобласці краіны.

Сяргей МАКСІМОВІЧ



22 кастрычніка 2001 года

КУЛЬТУРА

7

Нашу моду фармуюць амбіцыі тавараведак

На думку айчынных вытворцаў адзення, непатэльнасць айчынных марак вопраткі крыецца не ў астарэласці еўнага дызайна, а ў адсутнасці грошай на рэкламу і ў густе тавараведаў гандлёвых цэнтраў.

Заклік «купляць беларускае» адзенне спрацоўвае ў Беларусі толькі адносна бязлізны ад «Мілавіцы» і паліто ад «Элемы», а прадукцыю астатніх вытворцаў у крамах звычайна купляюць толькі людзі зусім абыякавыя да моды ці кіраваныя жорсткай эканоміяй. Па словах Эльвіры Жвіковай, галоўнага мастацкага кіраўніка «Беларускага цэнтра моды» (БЦМ), ні праблемаў з прафесійнымі дызайнерскімі распрацоўкамі ў айчынных вытворцаў на самой справе няма. Напрыклад, дызайнеры БЦМ да кожнага сезона рыхтуюць калекцыю адзення для масавай вытворчасці і разам з тым невялікую аўтарскую калекцыю. Яна стыльвей, арыгінальней, не горш за калекцыі замежных мадэльераў, а таму і даражэй, але пакупнікі не гатовыя за яе плаціць столькі, колькі яна каштуе.

Сярод мадэляў масавай калекцыі таксама хапае досыць модных і сучасных распрацовак, але не ўсё з гэтага можа патрапіць у гандаль. Моду ў крамах фарміруюць тавараведы. У іх асноўным крытэрыем закупкі той ці іншай дызайнерскай мадэлі выступае ўласны густ і густ бліжэйшых сябровак — усе мадэлі яны ацэньваюць з прынцыпу «ці будзе я альбо мая сяброўка гэта насіць». «Таму мы заўсёды прыблізна ведаем, што ў нас закупіць тая ці іншая секцыя гандлёвага цэнтра», — кажа Эльвіра Жвікова. А паколькі асноўная мэта кожнага дызайне-

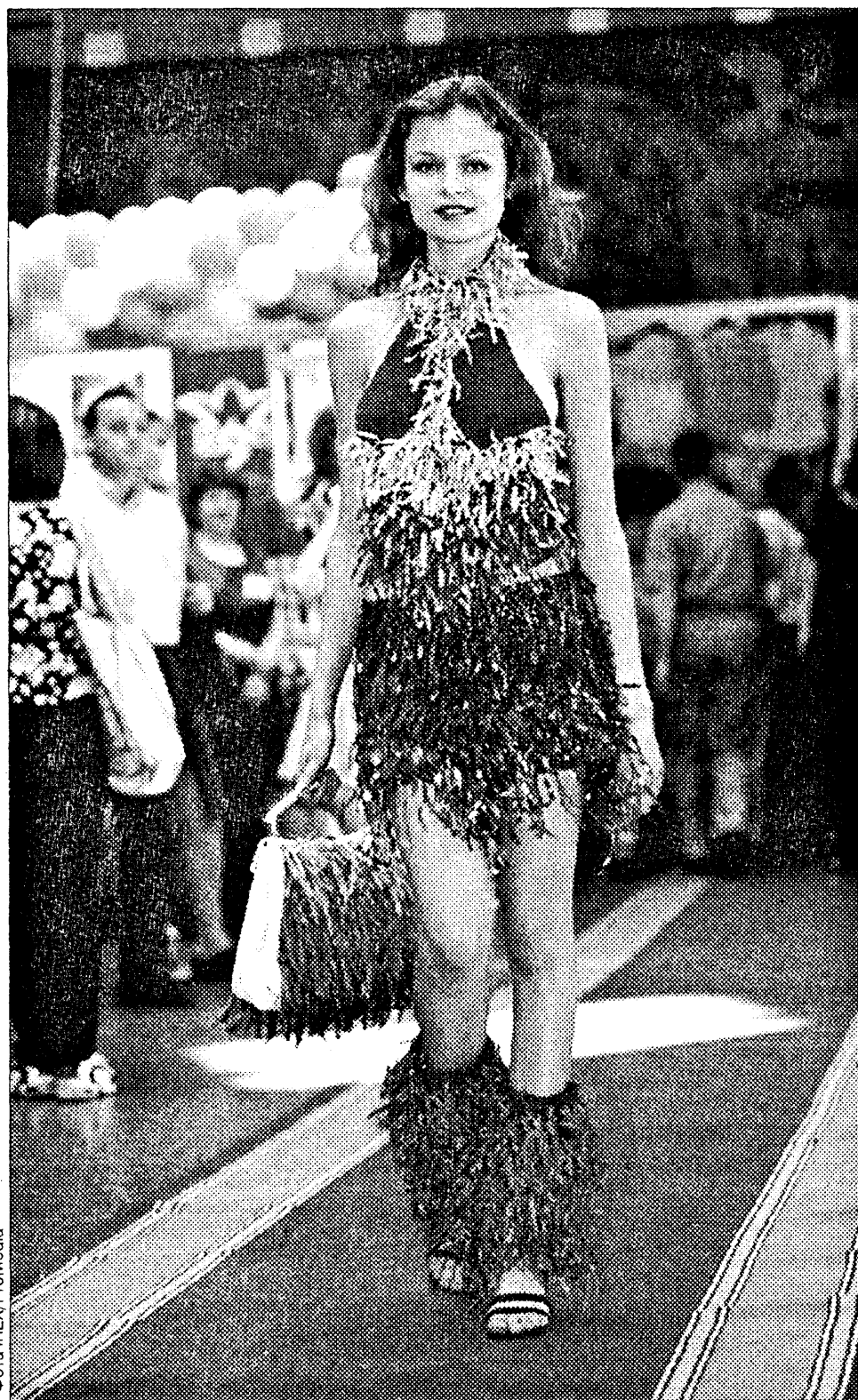


Foto IREX/ProMedia

ра прадаць сваю мадэль, ствараць досыць модную і адметную рэч, каб яна потым проста віселася, ніхто асаблівага жадання не мае. Таму спецыялісты-кансультанты з-за мяжы пасля наведванняў на-

шых выставаў калекцыяў вопраткі, трапляючы ў крамы, вельмі здзіўляюцца розніцы паміж дызайнам вопраткі з выставаў і той, што вісіць у крамах. За мяжой фармаваннем асартыменту пра-

дукцыі ў гандлёвых цэнтрах займаюцца не тавараведы, а «байеры» — людзі, якія спецыяльна наведваюць усе паказы калекцыяў і робяць замовы для продажу. А прадпрыемствы суадносна колькасці атрыманых замоваў выпускаюць столькі ж адзінак адзення.

Аднак без рэкламы нават «ультрапакі» могуць не заўважыць. Тэарэтычна любое наша прадпрыемства лёгкай прамысловасці прафесійная каманда рэкламістаў можа раскруціць за пару месяцаў — новы стыльвы лататы, слоган да яго, вонкавая рэклама на кожным кроку плюс тэлевізійная раскрутка. Але ўсё ўпіраецца ў грошы. Бліжэйшым часам на тэлебачанні з'явіцца рэклама 8 прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці, але, па словах начальніка швейнай і трыкатажнай прамысловасці канцэрна «Беллегпрам» Алены Кухаравай, нават з вялікімі зніжкамі такія сціплыя рэкламны праект для канцэрна занадта дарагое задавальненне. У 500 долараў абышліся здымкі рэкламнага роліка, яго размяшчэнне ў эфіры са зніжкамі ў 80%, якія маюць у рэкламе вытворцы, каштуе 24 тысячы рублёў за хвіліну рэкламы, а круціць яго трэба не менш за 4 разы на дзень.

На тэлебачанне нашы мадэльеры ўвогуле пакрыўджаныя. Ні на адзін конкурс ці паказ нашых мадэляў «за проста так» ніхто не з'явіцца, аддаючы перавагу рэтрансляцыі са спадарожнікавага тэлебачання паказу моды «ад куцюр», і ніхто не лічыць патрэбным выхоўваць густ глядача, ствараць аўтарскія праграмы прафесійных дызайнераў па ліквідацыі непісьменнасці ў свеце моды. Між тым, рабіць гэта проста неабходна, хоць бы дзеля таго, каб не цярпець ад безгустоўнасці нашых тавараведаў.

Алена ЛАБАНАВА

Сяржук Сокалаў-Воюш презентуе альбом

«Мне крайі чужых не трэба,
як ні варажы,
Не хацу чужога хлеба,
радасці чужых.
Бо чужына сэрца джаліць,
цісне, як змяя,
Бо гукае з даўніх даяў
Беларусы мая!»
С.Сокалаў-Воюш.
«Аксамітны вечар»

Запланаваны прыезд з Прагі ў Беларусь легенды беларускай бардаўскай песні Сяржук Сокалава-Воюша прычыніцца да прэзентацыі яго альбому «Нефармальны беларус», якая адбудзецца 1 лістапада ў ДК БелОГ (Уральская, 3). Пачатак а 19 гадзіне. Копт квітка ад тысячы да чатырох.

Сяржук Сокалаў-Воюш з'яўляецца адным з пачынальнікаў нацыянальнай героіка-публіцыстычнай плыні ў беларускай

бардаўскай песні. Класікі гэтага жанру гартавалі свой паэтычны талент, выканаўчае майстэрства не толькі для вандровых вогнішчаў ці ў вагонах далніх цягнікоў, але і на падпольных канцэртах-сустрэчах сяброў «Майстроўні» ды «Тутэйшых», пад пранізлівымі вятрамі ды дубінкамі першых мітынгаў апазіцый канца 80-х...

Цяпер, на жаль, наш бард працуе ў беларускай радыё «Свабода» і вымушаны жыць у эміграцыі, як В.Быкаў і многія іншыя дзеячы беларускай культуры. Мабыць, чужына не толькі наш боль, але гэта ўжо хранічная хвароба — «з'язджаць», калі прышчэпаць хвост. Але...Трэба аддаць годнае гэтаму чалавеку.

Трэба адзначыць, што Воюш — першы беларускамоўны бард, які здабыў масавую папуляр-

насць без апары на законы шоу-бізнесу: без асаблівай рэкламнай кампаніі, без афіцыйнай прэзентацыі. Сваю справу рабілі толькі аматарскія запісы (простыя ды кампазіцыйна запамінальныя, меладыйныя песні), выступы ў дзіцячых садках і школах з беларускай мовай навучання.

Вядомасць Воюша як публічнага зонг-выканаўцы спрыяла росту папулярнасці іншых беларускіх бардаў, якія таксама перасталі цурацца хатніх канцэртаў ды мітынгавых пляцовак ад Гародні да Гомлі — Алеся Камоцкага, Андрэя Мельнікава, Віктара Шалкевіча, Вальжыны Цярэшчанкі, Зміцера Бартосіка... Яны зрабілі спробу адраджэння Беларусі ў свядомасці людзей праз песню грамадска-патрыятычную, праз свае здольнасці граць і спяваць на гітары. Спро-

ба ўдалася, але не надоўга. Цяпер усё радзей мы чуем бардаўскі спеў: няма дзе, ды няма за што.

І ўсё ж Сокалаў разам з іншымі па праве лічыцца пачынальнікам ды класікам гэтага жанру на Беларусі, але недарэчна так сталася, апазіцыйны трыбун і сатыр не мае аўтарскіх, запісаных у прыстойных студыях кружэлак! А можа, гэта такі лёс — заставацца ў памяці прыхільнікаў, у іх сэрцы, а не на гукавых дарожках кружэлак?

Ды, як цяпер бачым, усё вяртаецца «на кругі свая». Такі час, калі прыходзіцца будаваць нанова толькі што збудаванае, якое, праўда, не прадугледжана даху: усё выдула там «паганым» ветрам.

Так што, Сяржук, мы цябе чакаем з нецярплівацю! Прыедзеш?

Ірына ТОЎСЦІК

Што не дазволена каралям, дазволена Лукашэнку

Дэкрэт прэзідэнта №25 «Аб павышэнні ролі навукі і рэфармаванні Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі», падпісаны 17 кастрычніка, парушае звыклые правілы, калі прэзідэнт НАНБ і яе прэзідыум выбіраліся з ліку акадэмікаў і членаў-карэспандэнтаў. Цяпер, згодна з дэкрэтам, прэзідэнт Акадэміі навук прызначаецца кіраўніком дзяржавы на ўласны густ.

Дырэктар Інстытута арганічнай хіміі акадэмік Уладзімір Салдатаў лічыць, што акадэмія сама прывяла Аляксандра Лукашэнку да тагога дэкрэта, паколькі «паводзіла сябе нелагічна, не змагла прыняць радыкальных рашэнняў па сваёй дзейнасці, распрацаваць канцэпцыю ўласнага развіцця». А ўвогуле, заявіў дырэктар інстытута, яму «усё роўна». «Хімія так ці інакш будзе патрэбная. Нам важна толькі, каб кіраўніцтва акадэміі не перашкаджае працаваць», — адзначае ён.

Сваё стаўленне да дэкрэта выказаў таксама акадэмік Нью-йоркскі акадэміі навук, прэзідэнт

Беларускага саюза прадпрыемальнікаў (БСП) Аляксандр Патупа. На яго думку, дэкрэт № 25 ператварае акадэмію ў «квазіміністэрску структуру» на суперак сусветным тэндэнцыям. Уявіць сабе немагчыма, скажаў Патупа, каб, напрыклад, прэзідэнт Францыі выдаў дэкрэт аб тым, што кіраўніцтва Французскай акадэміі навук цяпер будзе прызначацца персанальна ім. Кіраўнік БСП нагадаў пра сумны пэдагагічны вопыт дзяржкіравання прадпрыемальніцтвам у Беларусі з дапамогай створанага ў 1996



Foto IREX/ProMedia

годзе міністэрства прадпрыемальніцтва і інвестыцыяў. Тое ж будзе і з рэарганізацыяй Акадэміі навук, лічыць ён. Пры гэтым, аднак, Аляксандр Патупа выказаў меркаванне, што калі з дэкрэтам згадзіцца, то прызначэнне Міхаіла Мясніковіча прэзідэнтам НАНБ мож-

на лічыць «найлепшым рашэннем», паколькі ён «мае каласальны ўплыў у калідорах улады» і «ў якасці міністра ў акадэміі-міністэрстве можа садзейнічаць атрымання максімальных бюджэтных сродкаў і дзяржаказай». Мікалай ГРАЧУХА

«Long Play» у «Падземцы»

19 кастрычніка ў музычным магазіне «Падземка» ў Мінску адбылася прэзентацыя дэбютнага альбома беларускага гурта «Long Play».

Запіс альбома «Бясконца гісторыя», куды ўвайшлі 14 рознапланавых кампазіцыяў, адбыўся са снежня 2000 года па жнівень 2001-га на мінскай студыі «X-Noise Factory», за выключэннем песні «Акіян», якая была запісаная на студыі «Меца-Форта».

Сталічны гурт «Long Play» быў заснаваны 25 снежня 1995 года Мікалаем Лявончыевым, Сяргеем Грынкевічам і Таццянай Лабадой. Пасля выпуску пласцінкі «Вольныя танцы - Новая альтэрнатыва», куды ўвайшла кавер-версія песні гурта «Trocks» «Wild Thing», запісаная «Long Play», гэтая кампазіцыя загучала на многіх мінскіх радыёстанцыях. На працягу 1999 года песня часта гучала і займала вядучыя месцы ў хіт-парадах FM-станцыяў. У канцы 1999 года выйшаў англамоўны сінгл каманды, куды

ўвайшлі песні «Lost», «WV», «Ramonki», а ў 2000 годзе гурт стаў актыўна працаваць над праграмай на рускай і беларускай мовах. Варта адзначыць, што каманда неаднаразова запрашалася на розныя польскія фестывалі.

У красавіку гэтага года на кампіляцыі «Вольныя танцы - Альтэрнатыва» выйшаў мегахіт калектыву «Адлітаю-таю», які 9 тыдняў не пакідаў дваццатку лепшых песень на радыё «Рок» і 7 тыдняў — хіт-парад «Мера-перцы» на «Альфа Радые», і ў разе не апусціўшыся ніжэй за пятое месца. У верасні гурт запісаў на рускай мове кампазіцыю «Акіян», якая адразу трапіла ў радыёчарты многіх мінскіх радыёстанцыяў.

Прэм'ера кліпа на песню «Акіян» запланаваная на канец гэтага года. Што да будучых выступленняў каманды, то ў 2002 годзе «Long Play» плануе выступіць на фестывалі «Басовішча» (Польшча) і «London's Rock Festival» (Англія).

Маша ПЯТРОВА

КАДРЫ

Безнадзейнасць і надзея

Супрацоўнікі Нацыянальнай дзяржтэлерадыёкампаніі дачкалі-такі новага кіраўніка — трэцяга за год з лішкам, і па завядзенні прызначэння старшыні Беларускага тэлебачання даўлося чаканне ад Аляксандра Лукашэнкі блізу месяца. У мінулыя пятніцу, звычайны для кадравых перастановак у прэзідэнта дзень, новым старшынём БТ названы Ягор Рыбакоў, які быў выконваючым абавязкі на гэтай пасадзе не толькі пасля смерці папярэдняга кіраўніка адзінага агульнанацыянальнага канала Валерыя Сквацова, але і яшчэ пасля адстаўкі Віктара Чыкіна.

Кажуць, Аляксандр Лукашэнка меўся прызначыць кіраўніком БТ 29-гадовага Ягора Рыбакова і прадставіць яго ў гэтай якасці супрацоўнікам тэлебачання яшчэ пазамінулай пятніцай падчас сустрэчы з імі на Макаёнка, 9. Але тады з крытыкай бэтэшнага кіраўніцтва і асабіста Ягора Рыбакова выступілі прадстаўнікі складзенай з адпраўленых у рэзерв камандай Чыкіна, Рыбакова, Зімоўскага і Хрусталёва журналістаў Дырэкцыі перспектывага вяршання.

А.Лукашэнка нібыта вырашыў разабрацца і вывучыць сітуацыю. На БТ шчыра спадзяваліся, што гэта сапраўды так, бо дужа не жадалі бачыць на чале і без таго дэрадаванага тэлебачання Ягора Рыбакова. Аднак кіраўнік дзяржавы ўсё ж спыніўся на першапрынятым рашэнні, чым які ўжо раз расчараваў тых, хто працуе на першым і адзіным.

І нічога дзіўнага тут няма: Я.Рыбакоў — чарговы перацягнуты прэзідэнтант на кіраўніцтва рэспубліканскія пасады магілёўскіх кадр. Да прызначэння намеснікам Віктара Чыкіна ён у 1994-2000 гадах ачольваў Магілёўскае абласное тэлебачанне.

Паўтара месяца за цяпер нябжочкам Валерыем Сквацовым, які спрабаваў нешта вартае зрабіць, у прыватнасці, вярнуць у бэтэшыны шэрагі прафесіяналаў, на жаль, было вельмі мала. Нягледзячы на маладосць новага старшыні Беларускага тэлебачання, чаканне нейкіх якасных эфірных формаўзмештавых зменаў (скажам, стаць аб'ектыўным) на канале не выпадае.

І знікненне з сеткі вяршання ідэалагічных дрындусах кшталту «Таёмных спружынаў палітыкі» і «Рэзананса» нікога ў зман



Foto IREX/ProMedia

не звяззе і аптымізму не надаецца. Калі будзе трэба — пад чарговую прапагандысцкую кампанію ўладаў — яны самі ці іхнія двайнікі з'явіцца нанова і запрацяцую папоўную.

А вось прызначэнне міністрам адукацыі Пятра Брыгадзіна (нарадзіўся ў 1949 годзе на Брэстчыне) замест занадта заседзеўшага ў гэтым крэсле Васіля Стражава падасца не такім ужо адыёзным і бесперспектыўным. І нечаканым. Сярод патэнцыйных кандыдатураў на гэтую пасаду ў чутках па міністэрстве адукацыі часцей за ўсё згадвалася Ядвіга Грыгаровіч, якая ўзначальвае ўніверсітэт культуры.

Новы міністр — колішні рэктар Акадэміі кіравання пры прэзідэнце Рэспублікі Беларусь і колішні першы прарэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Калісці Пётр Брыгадзін узначальваў там кафедру найноўшай гісторыі. Што цікава, цяпер П.Брыгадзін стане над сваім былым шэфам — рэктарам БДУ Аляксандрам Казуліным.

Пры Пятру Брыгадзіне міністрам адукацыі ёсць спадзеў на развіццё і пашырэнне беларускамоўнай адукацыі. Хоць, памятаецца, неяк яшчэ на пасадзе прарэктара БДУ ён, разважаючы пра перспектывы стварэння з ініцыятывы Таварыства беларускай мовы Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта з выкладаннем усіх дысцыплінаў па-беларуску, паставіўся да гэтага скептычна, але выказаўся за пераўтварэнне ў беларускамоўны ўжо існуючы ВНУ. Прынамсі, за павелічэнне там беларускамоўных плыняў.

Кірыя МАНУЙЛА

Нацыянальны дзяржаўны гуманітарны ліцэй імя Якуба Коласа абвешчае набор вучняў 7 класа на падрыхтоўчы курсы. Заняткі праводзяцца па беларускай мове, літаратуры, гісторыі Беларусі, замежных мовах.

Пачатак заняткаў — па меры камплектавання групаў, два разы на тыдзень з 16.30.

Тэлефоны для даведак: 226-10-73, 227-32-77.
Наш адрас: 220050, г.Мінск, вул.Кірава, 21.

У Палацы мастацтва, што на вуліцы Казлова, 3 у Мінску, адбудзецца выстава «Разам з «Пагоняй», прымеркаваная да 60-годдзя мастака Аляксея Марачкіна. У экспазіцыі, акрамя працаў юбіляра, — творы сябраў суполкі «Пагоня», якая не мела іншай магчымасці адзначыць 10-гадовы юбілей, як далучыцца да свайго першага кіраўніка.

Адкрыццё выставы — 24 кастрычніка а 17 гадзіне.

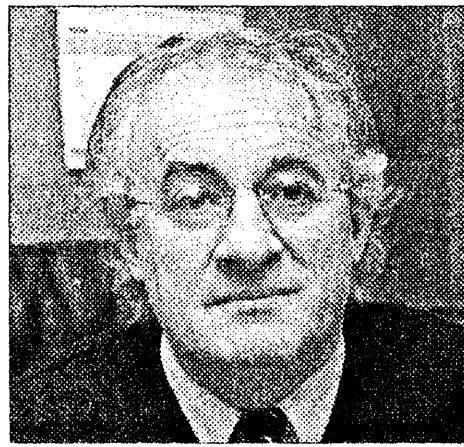
На аркестр падала тынкоўка

3-за аварыйнага стану канцэртнай залы Беларускай дзяржаўнай філармоніі перанесеныя тэрміны адкрыцця ІІ Беларускага фестывалю эстрадных аркестраў.

Меркавалася, што гэтая творчая акцыя адбудзецца з 18 па 21 кастрычніка ў Белдзяржфілармоніі. Прычым адкрыццё фестывалю было даверанае Дзяржаўнаму канцэртнаму аркестру Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам народнага артыста краіны Міхаіла Фінберга.

Аднак увечары 18 кастрычніка, падчас рэпетыцы, за паўгадзіны да пачатку выступлення, на сцэне канцэртнай залы здарылася нечаканае — са столі на аркестрантаў сталі падаць каналкі тынкоўкі. Канцэрт давялося адмяніць.

У тэлефоннай размове з карэспандэнтам БелаПАН сп. Фінберг паведамаў, што творчая акцыя, хутчэй за ўсё, пройдзе ў рамках фестывалю «Беларуская музычная восень». Па словах маэстра, канчатковае рашэнне будзе прынятае на будучым тыдні. Камен-



БелаПАН

ціруючы аварыйны стан залы філармоніі, кіраўнік аркестра зазначыў, што «экспертная камісія разбіраецца і прыме рашэнне». «Тое, што здарылася, — сур'ёзная рэч, якая тычыцца жыцця людзей і звязаная з тэхнічнай бяспекі», — заўважыў артыст. Паводле яго словаў, у здарэнні ніхто канкрэтна не вінаваты, «час і жыццё вінаватыя».

Усе прыхільнікі эстраднай музыкі, якія набылі білеты на канцэрты фестывалю, могуць здаць іх у касу філармоніі.

СПОРТ

Сенсацыя месяца становіцца сенсацыяй года

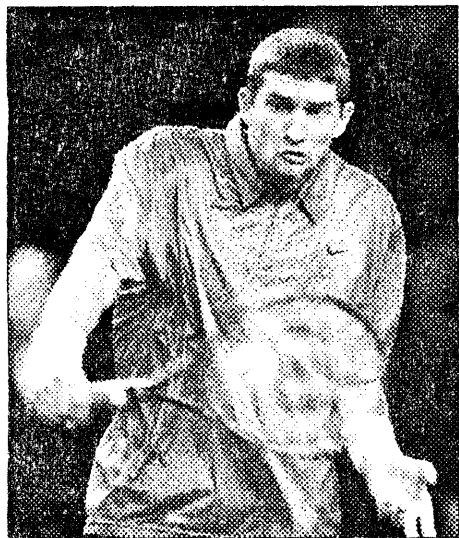
Вельмі прыемны і нечаканы праймаг атрымала сенсацыяй года перамога Макса Мірнага ў другім крузе теніснага супертурніру ў Штутгарце над першым тэнністам свету Густава Куэртэнам. Усе называлі гэта неверагодным поспехам беларуса і сабраліся паставіць на ім кропку, бо наступным сапернікам нашага тэнніста быў сёлетні пераможца Уімблдона Горан Іванішавіч. Але Макс прымуціў усіх скептыкаў-спецыялі-

неце тэнністаў расіянін Яўген Кафельнікаў (7:6, 6:3). Такім чынам Макс выйшаў у фінал і такім чынам атрымаў цэлую гару рэйтынговых ачкоў і амерыканскіх долараў. Адпаведна іх колькасць раўняецца 70-ці ачкам і 228 тысячам долараў ЗША. Але гэтыя лічбы могуць значна павялічыцца, калі Мірны пераможа ў фінале турніру немца Томі Хааса. Да таго ж тады Макс упершыню стане пераможцам буйнога тэнніснага турніру за сваё жыццё.

Гэта, канешне, прагучыць фантастычна, але пры неверагодных поспехах у адзіночным разрадзе, Макс Мірны дабраўся да фіналу разам з аўстралійцам С.Столле і ў парным разрадзе! Там іх чакае нара, складзеная з паўднёваафрыканца Уэйна Ферэйры і амерыканца Джэфа Таранга.

Атрымоўваецца, што Макс Мірны разам з гульнямі ў парным разрадзе і кваліфікацыі правёў ужо 11(!) гульняў за тыдзень і на ўсіх перамог. Фантастычны вынік! А калі пераможа і ў фіналах, то трынаццаць выйграных гульняў за тыдзень на такім узроўні увогуле могуць стаць сусветным рэкордам. Ва ўсякім разе за апошнія дзесяць-пятнаццаць гадоў нічога падобнага не было. І вельмі прыемна, што аўтарам такой сенсацыі года можа стаць менавіта беларус. Будзем спадзявацца, што так і будзе.

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ



стаў замоўкнуць, бо і харват быў пераможаным у 1/8 фіналу з лікам 4:6, 7:6, 7:6!

Але і гэта аказалася далёка не ўсё. Далейшымі ахвярамі злавівшага гульнію Макса сталі чалавек-легенда, лепшы тэнніст свету ў сезонах 1994-1999 гадоў Піт Сампрас (6:4, 6:2) і ў паўфінале(!) яшчэ адзін з мацнейшых на пла-

«Дзяўчынка з парасонам» і мінскія хуліганы

Бронзавая скульптура «Дзяўчынка з парасонам», устаноўленая на алеі Міхайлаўскага (былога Ленінградскага) сквера ў цэнтры Мінска, у ноч з 17 на 18 кастрычніка была пайторна знявечаная невядомымі вандаламі.

Нагадаем, што напачатку верасня мінулага года невядомыя зламыснікі адламалі ад ручкі парасона яго элегантны купал і кісьць правай рукі бронзавай скульптуры, а затым адбілі і ручку парасона. Праз тры тыдні намаганнямі малога прадпрыемства «Юнома» (Мінск) скульптура была адноўленая, прычым для ўмацавання кісьці рукі ўнутры яе бронзавай поласці быў змешчаны сталёвы стрыжань.

У гутарцы з карэспандэнтам БелаПАН аўтар «Дзяўчынкі з парасонам» скульптар Уладзімір Жбанаў сказаў, што кампазіцыя была знявечаная ўдарам трактара, аб чым сведчаць сляды пратэктараў. Аднак, невядомыя не паспелі забраць з сабою адраваную частку кампазіцыі.

Скульптар выказаў спадзяванне, што міліцыя, нарэшце, знойдзе варвараў і прыме захады для выключэння падобнага ў будучым. На думку скульптара, прычынай здарэння часцей за ўсё з'яўляецца абыякавасць і маладушнасць сведкаў. Пры гэтым скульптар нагадаў аб суровым пакаранні за падобныя злачынствы для тых,



Фота ІРЭХ/РІА Медиа

хто з мэтай нажывы спрабуе збыць каларовы метал знявечаных помнікаў. Скульптар выказаў спадзяванне, што бліжэйшым часам кампазіцыя будзе адноўленая.

Бронзавая фігурка дзяўчынкі з парасонам, якая ўсміхаецца, — гэта трыці твор скульптара Жбанава, устаноўлены ў Міхайлаўскім скверы.

Падчас рэканструкцыі Ленінградскага сквера ў 1997 годзе аўтар праекта архітэктар Барыс Юрцін прапанаваў замест плануемай выставы работ сучасных скульптараў змясціць у скверы кампазіцыю УЖбанава «Дама на лаўцы». Вясною 1997 года ў абноўленым Міхайлаўскім скверы (перайменаваным па падпольнай мянушцы

кампазіцыі, «я бясконцыю колькасць разоў мяняў ногі «Дзяўчынкі з парасонам».

Скульптуры Уладзіміра Жбанава ў Міхайлаўскім скверы сталі, паводле яго словаў, «самай першай і самай вялікай творчай працай, якая поўнаасцю змяніла маё жыццё».

Марат ГАРАВЫ

Разгадкі вялізных заробкаў

Няпраўда, што настаўнікі столькі зарабляюць!

б) Заробкі на паўтары(!) стаўкі (а не на стаўку як у прамысловасці!) у Гродна па школах у верасні пасля падвышкі склалі 94—97 тыс. рублёў (з класным кіраўніцтвам і іншымі датацыямі), у старых настаўнікаў з вялікім стажам на 2(!) стаўкі — каля 114 тыс. рублёў. А чынер палічыце на стаўку (гэта з прэміяльнымі) у настаўніка і на стаўку (толькі на адну, а не на 1,5—2) у рабочага. Атрымаеце не 59 ці 63% ад прамысловасці, а каля 30%!!! (У жніўні 50—60 тыс. рублёў).

в) Прабачце, але з чаго вы налічылі такую сярэднюю зарплату. У нас у школе многія настаўнікі атрымалі за верасень 60 тыс., 70 тыс., 80 тыс., мала то 100 тыс. рублёў, працуючы больш і значна больш чым на паўтары стаўкі. Вы што, склалі заробак міністра? Настаўніка на 1,5 стаўкі і вывелі сярэдні па сістэме адукацыі?! А гэта ўжо здзек.

г) Хачу праз газету ад свайго

імя і калегаў-настаўнікаў звярнуцца да А.Р.Лукашэнка: выконвайце закон аб адукацыі і дайце заробак, хача б на ўзроўні выжывання, а то пасля, Аляксандр Рыгоравіч, будзеце дзіўніца, адкуль бяруцца апазіцыянеры.

2. Добрай была думка ў артыкуле наконт скарачэння акадэмічных гадзін у тыдзень да 14—16. У цывілізаваных краінах іх яшчэ менш, а ў нас настаўнікі, каб зарабіць 90—100 тыс. рублёў (каля 55% ад сярэдняга заробку на 1 стаўку ў прамысловасці) набіраюць 26—32 гадзіны. Пра які ўзровень падрыхтоўкі да заняткаў можа ісці размова?! А здароўе?

3. У школах Гродна ў дадатак з трох класаў парабілі 2, у кожным з іх 28—30 чалавек. У артыкуле «Горкае свята для настаўнікаў» гаворыцца, што настаўнікі могуць застацца без працы, бо менш вучняў у школах. Дык якой халеры ў Гродна паскарачалі колькасць класаў, знізілі колькасць гадзін, пакінуўшы тую ж колькасць вучняў? Вось гэта эканомія грошай!

А ў філолагаў пры гэтым колькасць шматкаў для праверкі не паменшала. А дзе папані-абяцанкі міністра адукацыі Стражава аб тым, што класы будуць па 15—18 чалавек. Чаму ж шанца не скарысталі? Спадар Стражаў падмаўнуў! 32 вучні за ўрок і блізка выклікаць немагчыма, а адміністрацыя патрабуе гэтага.

У сувязі з вышэйсказаным стаіць і маральная атмасфера. У нашых школах уваходзяць у права (настаўнікі павялаюча веку кажуць, што ідзе адраджэнне) жорсткія рэпрэсіі з боку адміністрацыі за выказванне такой уласнай думкі, якая супярэчыць афіцыйным ідэалагічным устаноўкам. Інакш кажучы, дзеля спакою «асветніцкай вертыкалі», якая служыць вертыкалі адміністрацыйнай, зацявараюцца хлусня, замоўчванне, боязь страты працоўнага месца за шчырасць. Настаўнік страчвае самапавагу, адпаведна — павагу з боку вучняў.

Алесь ДЗЕЦІЯВЕЦКАЯ, настаўніца

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 22—29 октября



ОВЕН. Кто-то расщедрится на автомобиль супругу или на приобретение средств связи. Ваши интересы подчинены супругу или партнеру, их работе и целям. Тем не менее, не всегда это спасает положение в выходные дни, когда можно лишиться части имущества. Собрания единомышленников готовы оформиться в новую партию или движение. Издательская и публичная деятельность повышает ваши дивиденды и рейтинг.



ТЕЛЕЦ. Кто-то готовит документы о переходе на другую работу. Гонорар за писательскую деятельность и творческий труд как нельзя кстати. Бизнесмены также чувствуют себя неплохо, намечаются неплохие приобретения, особенно в четверг и пятницу. К кому-то прибьется домашнее животное. В выходные дни не пускайте на самотек начальные проявления заболевания, а также соблюдайте меры безопасности на дорогах.



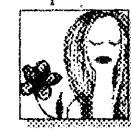
БЛИЗНЕЦЫ. Дети чувствуют себя на свободе, как журавли в небе. Наконец-то можно порадоваться их успехам в учебе и карьере. Обозначается идиллия в любви. Обсуждение свадебных торжеств и проведение развлекательных, общественных мероприятий проходит на высшем уровне. Чья-то жизнь становится достойной пера, мемуаров. В выходные дни не стоит много тратить, кто-то проедется за ваш счет.



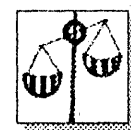
РАК. Вы «уходите в семью». Имеет смысл осмотреться, задуматься о фундаментальных вопросах жизни, в конце концов — хотя бы переставить мебель или привести в порядок гараж. В пятницу кто-то услышит слова «с милым рай и в шалаше». Пользуйтесь поводом решить серьезные домашние проблемы, поскольку в выходные дни гостям в доме не все будут рады, а кому-то предвелят юридические претензии.



ЛЕВ. Соседи у вас — милые люди. Да и коллеги, в том числе бывшие, также могут порадовать, похлопотать о вашей судьбе. Можно смело отправляться в путь, в командировку или за автомобилем, но вернуться желательно до выходных. В пятницу разгорается пожар любви. Муза является к вам в образе вашей потаенной мечты. В выходные дни опасайтесь карманных и мелких автомобильных воришек.



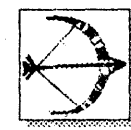
ДЕВА. Наконец-то профессиональные интересы совпадают с финансовыми. Не исключено появление новых людей в трудовом коллективе, смена рабочего коллектива. Коммерческий успех намечается в будние дни, особенно в четверг и пятницу. А вот в выходные желательно свернуть материально-финансовые отношения, не стоит одалживать деньги и спонсировать друзей, которые не все способны просчитать.



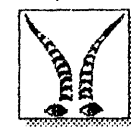
ВЕСЫ. Если вы променяли стены родного дома на дорогу, то правильно сделали. За что бы вы ни взялись, особенно за давние дела, могут удачно сложиться обстоятельства. Главное — не ленись. Ценные идеи стоит брать на заметку в четверг и пятницу, а обо-значившиеся в эти дни знакомства могут перерасти в прочные отношения, в том числе деловые. В выходные дни не стоит идти на работу или заниматься профессиональной деятельностью — хлопот не оберетесь.



СКОРПИОН. Лучшее всего уйти в подполье, уединиться, заняться научным или писательским творчеством. В пятницу вероятен подарок, партнер знает секрет, как вдохнуть в вас ощущение полнокровной жизни. Кому-то по наследству может отойти доля имущества. В выходные дни — далеко не лучшее время отправляться в путь, не будете знать, что делать с невестой откуда взявшимися проблемами.



СТРЕЛЕЦ. Спокойное семейное счастье или общественная популярность дает уверенность в завтрашнем дне. Вероятно появление будущего супруга из среды друзей или «бывших», важно вовремя снять трубку телефона и не отказываться от встречи. В выходные дни друзья могут подвести, да и в профессиональной деятельности вероятны экстремальные ситуации, связанные с бумагами или разьедами, поэтому — лучше отдохните.



КОЗЕРОГ. Вы способны достичь отличного профессионального и коммерческого результата, особенно если речь идет о давнишнем проекте. Наступает кульминация и реализация задуманного, особенно в четверг. В пятницу романтическая встреча готова перерасти в тайную, можно получить неожиданную поддержку или предложение о зарплате. Будьте готовы в выходные дни выслушивать претензии.



ВОДОЛЕЙ. Намечается романтическое приключение в дальней поездке или с человеком, с которым вы «расширяете горизонты», имеет общие интересы. Вероятно, с ним (ней) большая разница в возрасте. В пятницу стоит и расслабиться, может быть — собрать шумную компанию друзей или придумать нечто небывалое с любимым, с ребенком. В выходные дни не одевайтесь легкомысленно — повышен риск схватить простуду.



РЫБЫ. Можно провести незабываемую неделю совместно с супругом или партнером, отдохнуть где-нибудь на воздухе. На работе кому-то готовы выписать премию. Вас тянет на экстремальные переживания, которые вращаются вокруг близких отношений любящих людей. Творческая командировка в выходные дни, скорее всего, пройдет напряженно, как и знакомство с возможными будущими родственниками.

Галёўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванняў аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г.Мінск, пр-т газет «Известия», 8-173. Пасведчэнне аб рэдакцыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыплазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звызда» 220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1775 Нумар падпісаны ў друку 21/10/2001 (15:00) Наклад — 9,900